

„Vienybė Lietuvių“

IŠEINA KAS SEREDA

BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.

Prenumerata metams:

Suvidnyose Valstijose..... \$2.00

Europoje ir kitur..... \$3.00

Kanadoje..... \$2.50

Prenumerata mokama iš virsaus

Prenumerata metams skaitosi nuo

laiko užsirašymo, ne nuo Naujų

Metų.

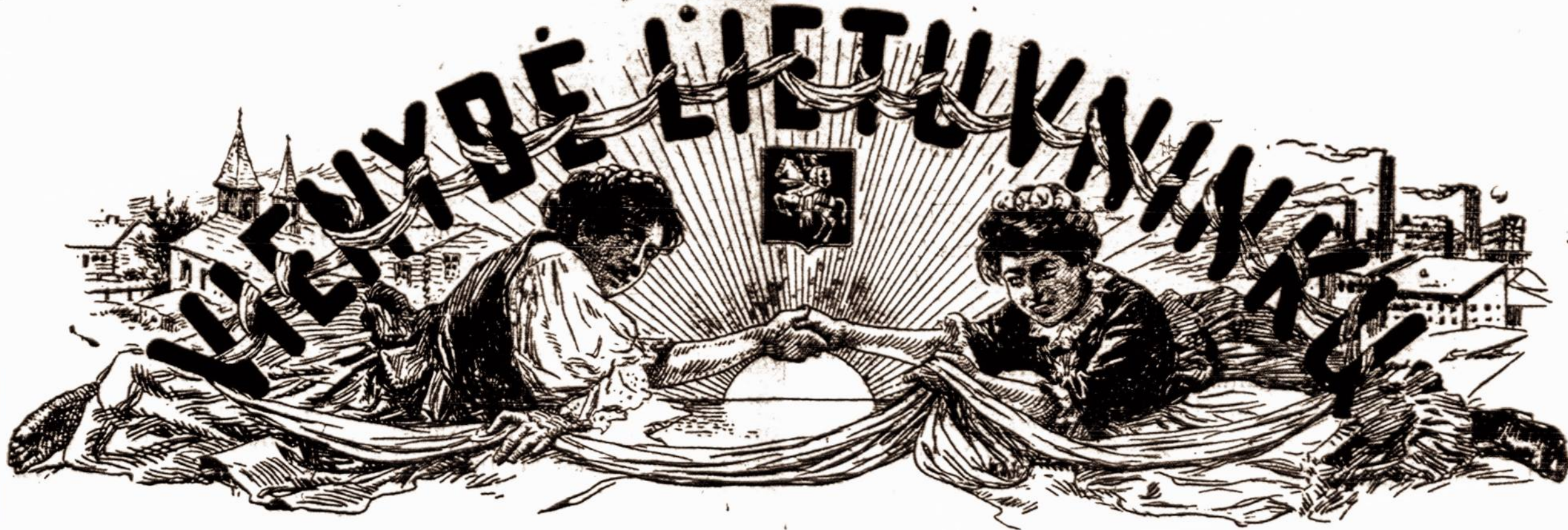
Apgrasinių kainų klauskite

laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“

PUBLISHED

EVERY WEDNESDAY

BROOKLYN, N. Y.

Yearly subscription rate

In the United States... \$2.00

To Foreign Countries... \$3.00

To Canada..... \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to

the publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 20.

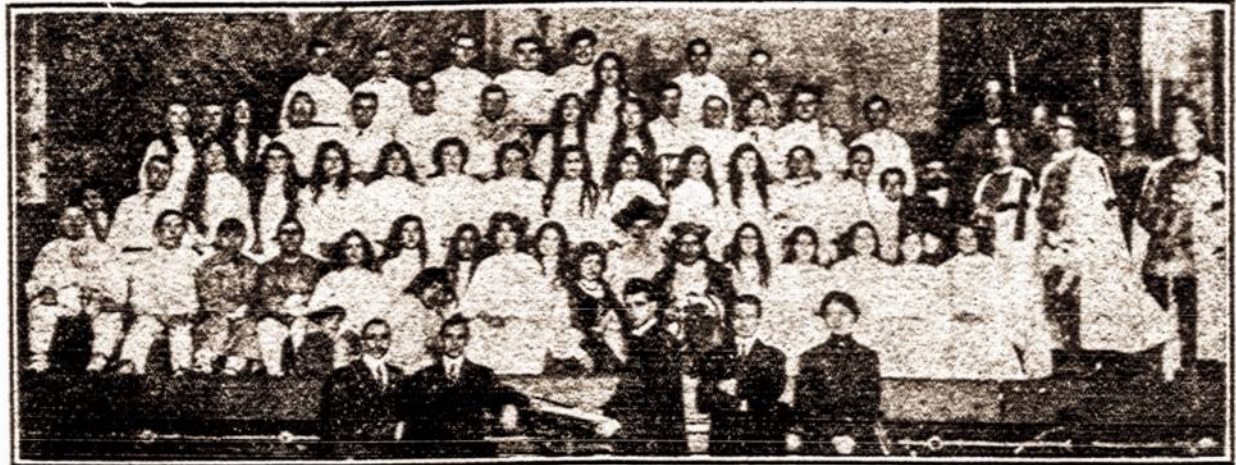
Brooklyn, N. Y. 15 d. Gegužio (May) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVII.

TEMYKIT VISI!

Ant 27-to Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimo
Scenos Myletojai

Loš' du veikalu

1)

BIRUTĖ

2)

ADOMAS IR JIEVA

Subatos vakare

Berželio 8ta d., 1912

McGaddin Memorial Hall

Berry Street, tarp So. 2-ros ir 3-čios,

BROOKLYNE, N. Y.

Sėdynės tik po

50 ir 25 centus

Patariame tikiėtus gauti iš anksto „Vienybės L.“ Redakcijoje. 120 Grand St. Ant pirmesnio Scenos Myletojų „Birutės“ lošimo 500 ypatų liko be vietos. Taigi pasiskubinkit.

Svetainė labai vėsi, telpa 1000 ypatų. Prasideda nuo 8 vak.

IR VĖL MŪSIŠKIUS
MUŠA!...

Dar tik neseniai nuskambėjo Lawrence streikas, kuriame tiek mūsų vienuolių nukentėjo, štai vėl pereitos savaitės laikraščiai rašė per kasyklėse apie susivienijimo kasyklose. Wilkes Barre, Minersville, Pottsville — tai vis didieji tūkstančiai mūsų vienuolių nuo kelių dešimčių metų dirba. Siemet nuo 1-mos balandžio susivienijimo kasyklių savininkais neprieinant prie santikos, įvyko

ne tai streikas ne tai darbo sustojimas — suspensija. Kasyklių buitis dabar taip supainiota, kad darbininkai nei nežino, kaip tenai ištikimai ir slovakai, — kurie kasyklėse yra didžiausiam skaitliu. — turėtų savo kalboje po vieną leidžiamą kalnakasių organą-laikraštį, tai jie galėtų būti savininkai ir apie savo unijos pertraktacijas su kasyklių savininkais. Bet savo laikraščiu neturėdami, jie pasikakina tuo, ką jiems ant savaitės sykį praneša ofici-

alis United Mine Workers organas, kurio didžiama svetimtaučiu kalnakasių net nesupranta.

Taip stovint dalykams, visai neįstabu, kad nesant oficiališkai apšaukto streiko, vienok anglėkasiai unijistai pradėjo su kasyklių savininkais aktyvią kovą ir riaušes. Anglėkasių padėjimas yra daugiau negu apvertktnas. Paskutiniams metais uždarbjai kasyklėse visai nu puolė, o pragyvenimas eina kasdien brangyn. Žmonėliau mūsų retas kuris duris sutaupeš keletą tolerių „juodai dienai“ — viena kad ateiviai mažai yra pri-

pratę prie pačėdos, antra — nėra iško šiais metais jau ir sučėdyti. Todėl išbuve pusantro mėnesio be darbo ir nematydami galo tos suspensijos, anglėkasiai pradėjo nerimauti ir griebjasi progos, kad parodyti unijai ir kapitalistams savo sunkų padėjimą. Daugumas jų jau rasi ir valgyti pristigo! Juk jie nei nežino tikrai: ar dabar jie streikuoja, ar tik taip sau „ima vakacijas“ iki unijos viršininkai sugudrės su kapitalistais laimingai ar nelaimingai užbaigti savo derybas. Ir ima anglėkasiai „ginti savo teises“ kaip gali ir kaip moka. Minersville anandien anglėkasiai pastoję kelią einantiems kasyklių taisyti neunijistams. Čia įsikišo policija ir „state-police“. Įvyko kruvinos imtynės, kuriose netiek kliuvo policijai nuo plytų ir akmenų iš anglėkasių pusės, kiek nukentėjo patys vargšai anglėkasiai: tris iš jų pašovė ir vienas iš jų — Mikas Mullange pasimirė. Apie Wilkes Barre gegužio 9 įvyko vėl čielė eilė riaušių. Luzernėje, East Boston kasyklėse minia iš 900 vyrų, moterių ir berniokų tiesiog užvaldė kelią ir pastoję visus, kurie ejo dirbtį kasykles tik tiek, kad galima būtų užlaikyti kasyklėse kurą iki pasibaigs derybos tarpe unijos ir darbdavių. Čionai keletą tų darbininkų anglėkasiai smarkiai apkūlė. Tas-pats atsitiko kasyklėse Nottingham — Plymouth ir D. and H. kasyklėse, Hudson, kur minios nedirbančių anglėkasių išvijoj inžinierius, pečkurius ir pumpuotojus. Liggetts Crek kasyklėse, Serantone, vyrai ir berniukai apsiginklavę lazdomis ir akmenais pastoję visus kelius: kairius darbininkus neunijistus apkūlė, o tūlą John Zanzenburg nustūmė upėn, pirmiau pavaišinę lazdomis ir akmenais.

Po visą Wilkes Barre apylinkę anglėkasių ateivių tarpe klujoja didelis subruzdimas. Ypač intuzė ateiviai apie Minersville, po to kaip gegužio 8 statev poliejia pašovė tris ateivus ir dagirdus, kad vienas iš pašautųjų — Mikas Mullange beužsigairė. Bruzdėjimas nebeužsigairė ant vyrų ir berniokų, kurie su policija mėtosi akmenais. Minersville ginklą pirkmai praneša, kad pastaromis dienomis nuo jų ateiviai anglėkasiai išpirkė visus šaujamuosius

ginklus. Pottsvilleje taipgi didelis esąs ginklų pareikalavimas. Matomai, rengiasi darbininkai su ginklais pakovoti. State-poliejios kapitonas Wilhelm norėjęs uždrausti ginklų pardavinėjimą, bet pasirodė, kad ginklai tik tada nevalia pardavinėti, kai esti apšaukta apylinkė ant karės tiesų. Todėl jeigu bruzdėjimas nepasiliaus, tai būsią apšaukta visa ta apylinkė ant karės tiesų. O ką reiškia karės tiesos, mes jau labai gerai žinome: tada būna uždrausta žmonėms krūvomis susieiti, laikyti susirinkimus, o jau už sužeistą ar peršautą žmogų policiją neturi jokios atsakomybės.

Kiekviename tokiam atsitikime amerikoni šovnistai ant ateivių greičiausiai pamato dulkelę, negu ant prigimtų amerikonių balkį. Ir dabar apie Pennsilvanijos anglėkasių kalba su panieka: visi laikraščiai volus verčia, kad ten esąs „foreigneriu“ darbas: kad jokio streiko neesą ir kad tik ateiviai ignorantai nori sau kuaniečius pakasyti. Ir dabar nešioja paskalas, kad netik šviečiai pribuvę anglėkasiai darą suirutę, bet ir senesnieji piliečiai perka ginklus ir daliną mainieriams ir leberiams. Prieš ateivius kursto prie kankavimo progos, ypač tą panaudoja dabar, kada mūsų kongrese eina ginčai už taip ateiviams pavojingą Dillinghamo-Rotato billij. Negeri šviesoje ir tą billij būtinai pervaryti, kad „maistingiems ateiviams“ uždaryti duris į šiluosybės kraštą.

Taip, ir vėl mus muša ir rengiasi mušti: vieni muša kulkomis, kiti plunksnomis. Panaudoja prieš bėdiną ateivį kiekvieną progą, kad tik jį prispausti ir išnaudoti, o mes kiekvieną progą praleidžiam, kad save apginti. Blogai su mūsų unijomis, kad viršininkai sau ramiai laukia, kada kasyklių savininkas „Dievas duos dvasią šventą“ ant darbininkų susimylėti ir pasirašyti ant žmoniškesnio kontrakto; o kada jie to nepadaro ir bando darbu nerdyti su neunijistais, tai mūsų unijų viršininkai leidžia savam konstituents sąnariams patiens sau teisę susijieškoti su pagalba lazdu ir akmenų! Ar dabar laikas mokinti unijistus, kad jie vienybėje atsieks pergalę ant kapitalistų? Ar dabar laikas taisyti kontrak-

tus? Argi viršininkai negalėjo per porą metų susitaisyti bent keles variacijas kontraktų, kad vieną kapitalistams atmetus, galima būtų tuojaus pakišti antra, trečia ir tt. Tada nereiktų ilgų suspensijų, bet įvyktų greitas, dailius ir parlamentariškas sutvarkymas pertraktacijų su kasyklių savininkais. Ir kada kapitalistas nesutinka ant paskutines galimos unijos išlygos, tai nei vienos dienos nelaukiant išsauti generališką streiką, kuris gerai aprokavus nesitęstų daugiau savaitės.

Kitas dalykas yra da ir tas, kad anglėkasių ateivių labai mažai tesirūpinama. Jau po daugelį sykų buvo laikraščiuose rašyta, kad reikia ateiviams užlaikyti čielą eilę organizuotojų ir mokytojų. Reikia darbininkus taip suorganizuoti, kad iškilus suspensijai nesirastų kam jų vietą užimti ir nereiktų anglėkasiams daužyti galvas savo nesuapratusių ir neapšvęstų brolių. Daug buvo kalbėta ir apie inkurimą anglėkasiams savo kalybą laikraščiu. Juk anglėkasiai moka geras duokles ir savo laikraščius galėtų gerai užlaikyti. Tuoni jie muolatys būti informuojami apie savo unijos reikalus ir podraug pratintų prieš kitų laikraščiu skaitymo, prie mokslo ir apšvietos, apleistų nors keles savaitėje valandas saliu-

mus...
Tačiau tai ne unijos viršininkams pamokslas; nei kapitalistams. Viršininkai tą tik daro, ką nuo jų unijos šanariai reikalauja ir priverčia daryti. Kapitalistams pamokslų vėl gi nereikia: jie savo planus visuomet išanksto apdirbę turi, ir jie niekad iš streikų ir riaušių nemukenčia, — jie dailiai sugyvena su policijos buoze ir milicijos šautuvais ir da nesigirdėti, kad streikuose būtų kada kapitalistas nukentėjęs nuo valdžios ginklo. Niekas kitas anglėkasiams nepadės reikalų sutvarkyti, kaip jie patys. Ne lazdos nei akmenai yra darbininkų kovos symbolius, bet vienybė, apšvieta ir žalių gudrybė, padaryti planai, kad savo skriaudas prašalinti ir jų nedaleisti. Reikia metodo. Ir tas metodas turi būti visuomet pas darbininkus pletojamaš. Tada nereiks kristi nuo policijos kulky. Ateiviai turi nuolatos užlaikyti sau daugybės organizatorių ir laikraščius savo kalboje apie unijų reikalus. Valdžia

ir net patį amerikonių apie ateivius nesirūpina, gudriai laikydamies šitos patarlės: „Ne mus katė, nes mus pie-nas, — kas nor tegul laka“.

PERŽVALGA.

// **Sajungiečiai viena akia mirktelėjo.** Mūsų broliai iš L. S. S. jau pakėlė vienos akies vokie-lį ir vėl greitai užvožė. Pasirodė nepaprasti dalykai. p. Purvis sa-jungos Pild. Komitete, išleido blankas, ant kurių norėjo surin-kti asmeninę sąnarių statistiką. Statistika geras daiktas. Bet čia pasirodė labai jau giliai ir berei-kalingai įdantį į žmogaus sie-lą ir privatinį gyvenimą bei jo darbus. Todel pasumanesnis žmo-nes gimė nuožvalga: kam to-kios žinios reikalingos? Ir vat, kaip matome „Kovos“ N19, p. Kietis iš Silverton, Wash. paduoda įnešimą tą statistiką atmeti, pa-siremdamas ant šitokio išvedimo: „Purvis paliko sau teisę kvosti iš kiekvieno nario tokias žinias, ko-kios jam patinka ir jam reikalin-gos. Už nedavimą atsakymo kvoti-mas grėšia prašalinimą iš S-gos“. Toliaus p. Kietis sako, kad tos žinios gali būti „labiau rei-kalingos šnipui, negu S-gai; ir to-kios blankos atneštų mūsų orga-nizacijai daugiau bėdies, negu naudos, jei blankos su pasirašy-mu kiekvieno nario patektų į rankas provokatorius“... Ko-kie motyvai privertė p. Kietį in-tartį p. Purvį taip nedailioje in-tenocijoje, nežinoma. Gal jis turi pamatus. Ir užtai reikalauja p. Purvį tuojaus prašalinti iš Pild. Komiteto. Dabar šita įnešimą balsavo Veikiamasis Komitetas; keturi nariai pritarė Purvį praša-linti, o šeši už Purvį užtarė. Tą mėš ir vadiname greitai užvožta akies vokeli.

Iš balsavusių už Purvio praša-linimą labai akyvas yra tarpukas p. S. Paužos komentaruose. Jis štai ką rašo: „Kas tėjia LSS. nuotikius, kas mat mūsų S-goj yra gaivalai, kurių darbas ar-dyti organizaciją ir ją diskredi-tuoti; kas jais yra, negalima ži-noti, bet S-ga turėtų būti labai at-sargi visokiuose reikaluose, o ypatingai tokiuose, kaip šios sta-tistikos blankos, kurios lyti dau-gelio narių slapty dalykai... Kad drg. A. Purvis siekė koki tai mums nežinoma tikslą, tai rodos, aišku, jei atsimename drg. J. Šn-ko įnešimą V. to susivaižavimo ir IV. Rajono konvencijoje“... Ši-tą mėš vadiname sajungiečių vie-nos akutės mirktelėjimu ir šviesą. Ir kada mūsų viena akis sa-jungiečiai pramerks abi aki, tai pamatys daug didesnių dvyų tarp savo „vadovukų“, apie kurinos, anot vieno anais metais rašiusio „Lietuvos“ sandarbininko, net „žvirbliai senai ant tvorų čirš-ka“, kad jie turi sąryšius su tamtais gaivalais...

// **Ragina sutverti „Išėivių Bjūrą“.** Žinomas nuo seniaus Prūsų lietuvių veikėjas, J. Lapi-nas „Lietuvos Žinių“ N42 rašo straipsnį apie išėivius. Nurodo, kaip žydėliai agentai išėivių pi-ningus sudoruoja ir apiplėšia. Dau-gelis paskui sako Tilžės dasigavę kreipiasi „pas mane pagalbos jie-kti, bet ką gi aš galin gelbėti? Eou nevienu jūjų pavalydines, bet piningų iš žydo agen-to rankų negalėjau ir ne-galin atgauti“. P. Lapinas pa-taria inkurti „Išėivių Bjūrą“, prisdėjus Lietuvos ir Amerikos lietuviams. Tuom tarpu delei-

šio klausimo, p. L. pataria susi-žinoti su Saunium (D. Saunus, Rokaiten, per Nekirch Ostpraus-sen — Germany).

Išėivių sumanymas šis nebeuau-jas. Amerikiečiai jau kelinti me-tai su tuo klausimu minasi, nors da gerų rezultatų nepasiekė. Re-gis apie tai rašė ir p. Vanagaitis. Būtų gerai, kad nors sykį lietu-viai prašalintų besąžiniškus agen-Rokaiten, per Neukirch Ostpreus-0 suorganizotų savo bju-rią ir pastatytų parubežiais ke-les dešimtis savo vienuolių su-manių ir sąžiniškų agentų, kurie lietuvius gerai iš tėvynės išlydė-tų, o kiti gerai čia Amerikoje pa-sitiktų ir be skriaudos, lengvai pristatytų, kur kas keliančia. Tai yra labai svarbus dalykas.

VI. Lietuvių Dailės Paroda.

Nuo 15 gegužio (s. s.) Vilniuje prasidės VI. Lietuvių Dailės Pa-rodą, kurias dabar kasmetas mū-sų sostapilėje rengia „Lietuvių Dailės Draugija“. Pakvietime į parodą rengėjai prašė siųsti pa-rodon visokius dailiau padarytus daiktus: iš audimų, medžio, molio, geležies. Bus čia suvežta: juos-tos, valiniai, žiurštai, pirštinės, rankšluosčiai, staltiesės, divonai, skaros, kaspiniai, auksklai, kald-ros, užvalkalai, senobiniai drabu-žiai, lazdos, cigarnyčios, tabaker-kos, pypkės, replės, šaukštai, šakutės, druskinės, kultuvės, ko-čėlai, šiekštos, klumpės, kuodelių lentelės, kanikėliai, kryželiai, mūkelės, puodai, uzbekai, molio pypkės, žmonių ir gyvulių figu-ros, senobiniai ir dabartiniai gel-žies kryželiai, darbeliai iš siūlių, šiaudų, kiaušinių margučiai, etc. Ar bus šiemet mūsų artistų pa-veiksiai ir ar daug jų bus, dar nežinoma. Taipgi norėtus, kad pa-roda prijungtų ir spaudos daly-kus: laikraščius, knygas, etc.

Parodos pas visas tautas atžy-mi kultūrišką liaudies kilimą. Mūsų parodos ir gi tą patį rodo. Kaip galima, kad apie tokias paro-das amerikiečiai lietuviai nesirū-pina.

Kningelė apie kolonizaciją.

Šiomis dienomis pasirodė iš-po spaudos kningelė, p. t. „Eikime ant kolonijų!“. Jos sutaisytojas, p. A. M. Martus, įzangoje pabrė-žia, kad lietuviams, — kurie turi susitaupę keletą skatikų ir myli dirbti žemę bei sveiką lauko ora-turę, — laikas yra pagalvoti apie nusipirkimą ūkės. Perkan-tiems bus geriau, jeigu jie apsi-gyvs vieni netoli kitų ir sutvers savo koloniją. Tokiai kolonijai, arba tokiai kolonijai sritei, yra parinkta vienas žemių plotas, ap-imančias kampus New Yorko, New Jersey, Mass ir Conn. valstijų. Bet pradėta bus kolonizuoti pir-miausiai New Yorko valstijoje, Putnam pavietas. Kningutėje ei-na čia eilė nurodomų ūkių ir jų aprašymai. Ant galo pridėta ke-letas laiškų iš įžymesnių lietuvių, kurie išreiškia apie kolonijas sa-vo nuomonę. Pagaliaus pridėtas sumanytosios kolonijos srities žemėlapis.

Rubėžiaus aukos.

Brookly-ne gyvenantis žinomas vienuolis P. Butkus mums perdavė rašytą iš Lietuvos laišką, kuriame praneša, jog iš Amerikos važiuojant vieną lietuvį, ant Prūsų rubežiaus pati-ko nelaimė. Balandžio 19 jisai pasiekė rubežių ir nusisamdęs va-dovą, Pilipą Ruškutį, ėjo slapčia per rubežių Lietuvon. Beinant rubežiaus sargai juos sugavo. Va-dovą sargai baisiai sumušė, o „amerikantui“ perkovė ranką ir šoną; atvežtas į ligonbūtį tuojaus vargšas pasimirė. Laiškėlio ra-šytojas priduria: „Jeigu girdėit

kas važiuoja į Lietuvą, tai nevely-kit eiti slapčia per rubežius. Vely traukiniu tegul važiuoja, tai ma-žiau pavojaus, parvažiuos patį ir parsiveš savo daiktus“.

Kodel tokia tyla? Su pasi-gėrėjimu skaitome lenkų laikraš-čiuose, jog didžiausios jų organi-zacijos, kaip „Związek“ ir „Zjed-noczenie“, ir kad vokiečių „Ger-man-American“ bundas pakėlė balsą priešus Dillinghamo-Rooto billių, kurio kėsinasi suvaržyti ateivystę ir padaryti pavojų poli-tiškiems išėiviams. Lenkų organi-zacijų valdyba, vardu savo sąnari-rių išneša rezolucijas ir siunčia kongresmanams, nuo kurių reika-lauja, kad atstovų rūmas Washing-tone šita nelemtą billių atmetų. Kodel tyli lietuvių organizacijos, kaip abu susivienijimai, TMD, ir kitos?

Naujai išrinkta S. L. A. valdyba.

Gauname žinią apie pa-sėkmes balsavimo ant S. L. A. viršininkų. Ir taip: **Prezidentu** gavo — Živatkauskas 594 balsus, **Mikolainis** 348, **Zalmieraitis** 290, **Išdininku** — Skritulskas 518, **Ge-gužis** 353, **Alenskas** 367, **Išo globėju** — Paukštis 638, **Vara-šius** 228, **Raulinaitis** 282, **Dak-taru** — Baltrušaitienė 537, **Grai-čimas** 410, **Rutkauskas** 244. To-kiu būdu valdyba pasilieka veik-visa senoji, išimant naują išdo globėją — p. Paukštį.

Apie pasimirusį lietuvių advoka-tą — Antaną Galinaitį, Balti-morėje, Md. plačiau dasizino-me tik iš Lietuvos laikraščių. „Vil-tis“ ir „Šaltinis“ (N16) indėjo jo biografiją ir iškilmingas laidotuves (Pasimirė net 26 vasario š. m.). „Šaltinis“ korespondentas šiaip apie velionį sako: „Užgeso šviesiausioji žvaigždė Baltimo-rės lietuvių padangėje“. Taip jau šviesiausioji kad ir nebuvo, bet visgi gaila 24 metų pasimiru-sio lietuvių inteligento.

A. A. Purickis.

Panevėžy-je balandžio 6 pasimirė gerai ži-nomas veikėjas ir lietuviškų laik-raščių korespondentas, Aleksan-dras Purickis. Platesnė žinutė ki-toje vietoje indėjom.

POLITIKOS SAVAITE.

AMERIKA. Kova tarpe dvie-jų didžiųjų kandidatų iš republi-konų partijos, būtent Tafto ir Roosevelto, pradeda sėktis pasta-rąjam. Marylando valstija sa-ko duosianti Rooseveltui 66 delega-tus, o Taftui 63. Washingtono valstija visa už Roosevelta, pa-galiaus pas jį sako pabėga 21 de-legatas ir iš New Yorko valstijos 90 delegatų.

Su Mexika regis mūsų valdžiai būtinai prisieis susikibti. Iš visų Mexikos kraštų pareina žinios, jog tenyškiai revoliucionieriai organizuoja būrius prieš savo valdžią, o centralinėje Mexiko-jai jau įvyko dideli mūšiai. Juose nukentė daug tén gyvenančių amerikonų kolonistų ir pirklų. Todel mūsų karės departamentas šiandėl įsakė daugeliui kareivių plnkų po visą Ameriką, būti ga-tavais išeit ant Mexikos rubė-žiaus.

Į Washingtoną pribuvo du pa-slais iš Meksikos, ir abudu nuo priėšingų abazų. Paslas Calero reprezentuoja legalinę valdžią Maderos, o paslas Dr. Rueda yra atsiųstas nuo maištininkų apšauk-to naujo prezidento Gomezo. Jie abu vienas kitą skundžia ir nuro-do, kad faktiškai Mexika jau tu-ri dvi valdžias. Tačiauš Amerika

nenori Gomezo valdžios pripa-žinti.

Washingtono kongrese denio-kratų šalininkai buvo įnešę billių apie laikraščius. Sulyg to billiaus kiekvienas laikraštis turi nors sykį ant savaitės atspausdinti laikraščio savininkų vardus. Bet tam billiui užprotestavo radika-lai ir socialistas Bergeris. Nuro-do, kad tuli laikraščiai turi po 10,000 akcionierių. Taigi prisie-tų indėti daugelis puslapjū vienu vardų. Vėliaus tas billius patai-tyta šiaip, kad indėt tik tu akcio-nierių vardus, kurie turi nema-žiaus kaip už \$550 akėjų. Bet ir tai regis billius nepereis.

Karės departamentas panaui-no sutartį su valstijų milicija. Sulyg tos sutarties valstijų mili-cija regis pereis po Sv. Vals. re-guliarinės armijos komanda ir bus kaip nuolatiniai kareiviai, bile kada galimi siųsti į karės lauką. Dabar karės sekretorius turi amunicijos ir ginklų del 200, 000 kareivių.

CHINIJA.

Pekine atsibuvo konferencija apie sušvėrimą nau-jos respublikos finansų. Minis-terija jau sutaisyta, bet kas iš jos, kad tuščias valstijos išdas. To-kidel valdžia kreipėsi į svetimų ša-lių bankus. Po ilgų derybų prita-rė Chinijai skolinti piningus še-šios valstijos: Amerika, Anglija, Vokietija, Francija, Rusija ir Ja-ponija. Minėtoje konferencijoje ir dalyvavo visų šalių finansierių atstovai. Jie žada skolinti pi-ningus, bet reikalauja žinoti, kaip jie bus suvartoti. Premieras Tang Sao-Y ir finansų ministras Hsiung-Hsi-Ling ant tų išlygų rankėsi, pagaliaus nusileido. Tai-gi dabar Chinija finansiskai su-stiprės, bet užtai turės ant savės net šešius gaspadorius.

ŠVEDIJA.

Valstijos išdas ne-didelis ir neriebus. O vienok rei-kia ir švedijai pamislyti apie gin-klavimąsi, kada kitos šalys būda-voja milžiniškus dreadnautus ir kada jos plėso silpnesnes kaimy-nes, kaip va dabar Italija Turki-ją. Tą matydama švedų visuo-menė sumanė rinkti aukas karės laivų dirbimui. Gegužio 7 švedų piliečių deputacija pribuvo į Sto-ckholmą ir intėikė karaliui Gus-tavui 12 milijonų kronų (apie \$3,360,000) surinktu aukų. Tai karės laivui. Karalius padėkavo-jo už savo valdinių duosnumą ir patriotizma.

AUSTRIJA.

Pereitą savaitę Vienos parlamente iškilo karš-tos diskusijos apie varžymą ate-ivystės į Ameriką. Beveik visi buvo Amerikos pasielgimu neu-žganėdinti, nes iš Austrijos dau-giausiai keliauja darbininkų duonos jieškotis. Prie to čechų atstovas Klofas da turi skundus ir prieš savo valdžią. Jisai nuro-dė, kad valdžia Amerikon siun-čia atstovus ir konsulus vis iš vengrų aristokratų, kurie lab-iau rūpinasi vengrais išėiviais, o čechus ir kitus slaviskus pavaldinius palieka be jokio savo val-džios suglobėjimo.

MEXIKA.

Iš Cuarto Cienegas parėjo žinios apie didelį tén įvy-kusį mūšį. Sako, kad valdžios kareivių vadas, vardu Jezus Car-ranza apsiautęs 1,800 revoliucio-nierių ir iš jų 600 galą gavę.

— Ko tamsta verkif
— Vyro netekau!
— Ir aš netekau vyro ir neverkia!
— Bet kokio būdu Tamsta netekai vyro?
— Mirė...
— O manasai išmintingėsis, pabė-gol...

IŠ VISUR.

Vokiečių aviatorius užsimu-šė.

Ties Berlinu, Johannisthal or-laivių darže nukrito iš 150 pėdų augščio lakūnas Bachmayer ir ant vietos sutiško. Jam iškilus, stai-ga kažin-kol sustojęs veikti jo monoplane motoras.

Isrado be liepsnos šilumų.

Londono, Leeds universitatės pro-fesorius W. A. Bone, išrado naują šilumos būdą, — tai be liepsnos gazą, kurį pavadino „diafragmos siluma“. Esas tai mišinys plyš-tančio gazo oro. Galima išgauti 1,500 laipsnių karščio ir padary-sias pasaulio apšildyme didelę revoliuciją.

„Titanico“ tardymai.

Londono pirklybos kontoroje eina tardymas „Titanico“ likusių žmo-nių. Mažai kas naujo iškisolei pa-tirta. Liudininkai atkartuoja ta-patį, ką ir Amerikoje prieš Was-hingtono senatorių komisiją. Tik patiria, kad trečios klasės—steerage keleiviams mažą buvo proga išsigelbėti, nes nebuvo nei vienu kopečių stačiai prie valte-lių prilipę. Reikėjo penkiomis kopečiomis dalipti.

Sutiko „aną“ ledų kalną.

Vieno vokiečių garlaivio, plau-kiančio Philadelphiaj, kapitona-s Wicke per telegramą prane-ša, jog balandžio 29 sutikęs didelį ledų kalną, kurio vienas galas esas nugremžtas. Aplinkui esą sukiuzusių ledų, laivo saliono ra-kandų, krėslų, pliusinių sėdynių nuiteptų lentų, mahogany medžio daiktų ir nesuskaitomos daugy-bės lūžmenų. Spėja, kad tai bus kalnas, kuris sudaužė „Titanicą“. Jis dabar per 14 dienų atplaukęs į pietų-rytų pusę ant 100 mylių nuo katastrofos vietos.

Nugirdė žuvis.

Nesenai ant Francijos rubežiaus, ties Franti-janu, tamožnės valdininkai nuta-rė sunaikinti daugybę vynu, kurį buvo nuo kontrabandistų konfis-ka-vo. Taigi daugybė bosų vyno ta-po išversta į kanalą. Vynas nu-mieš vandenį ir apgirdė žuvis, kurios visos iškilo viršun van-dens, kaip dabar Italija Turki-ją. Tą matydama švedų visuo-menė sumanė rinkti aukas karės laivų dirbimui. Gegužio 7 švedų piliečių deputacija pribuvo į Sto-ckholmą ir intėikė karaliui Gus-tavui 12 milijonų kronų (apie \$3,360,000) surinktu aukų. Tai karės laivui. Karalius padėkavo-jo už savo valdinių duosnumą ir patriotizma.

Rusų kalba Prūsuoje.

Berli-no landtagas kaip liberalų taip ir konservatų atstovai sutiko, kad reikia Prūsų gyventojams reko-menduoti mokinimąsi rusų kal-bos. Visgi akyva, kokiam tikslui vokiečiams yr reikalinga rusų kalba?

Belgai reikalauja rusų.

Bel-gijoje po visą šalį eina agitacija, kad valdžia pareikalautų iš Rusi-jos išduoti žinomą Jagolkovskį, kuris 1905 m. buvo pasmerktas už suplaisymą dinamito Liezoje. Belgų spauda tvirtina, kad Ja-golkovskis esąs tas-pats anuom-syk paliausotas šnipas žurnalis-tas ir baronas Ungern-Štenberg.

Iš Rusijos.

Kova su „joanitais“. Tarpe kitų besiplatinančių sektų iš pravoslavų tikėjimo, labai įsiga-lėjo Rusijoje sekta taip vadina-mų „joanitų“. Sv. synodas pa-juto pravoslavijai iš jų pusės pa-vojų, todėl nutarė apskelbti he-retikais „joanitų“ sutvėrėją Por-ranza apsiautęs 1,800 revoliucio-nierių ir iš jų 600 galą gavę.

Bausmės ir represijos. Pe-terburge areštavo „Živaho Diela“ redaktorių Panovą už neįmokė-jimą 300 rub. pabaudos. Peterbur-gėje užtikto privatinuose namuose susirinkus iš Baltijisko ir Kabel-no fabriky darbininkus. Viesus sursasė, o paskui 14 areštavo. Peterburge ant Vasilevskos sa-los buvo krata, prie ko areštuota 15 asmenų. Taip gi Marios Mag-dalenos ligonbutij iškrėtė vieną iš tarnų. Areštuota N14 gaze-tos „Utrenniaja Zvezda“ ir re-daktorius Prochorov patrauktas kriminaliūkon teišėn.

Dalyvas Amerikos parode-je. Kaip rašo iš Peterburgo, kad Rusija mielai priims atva-

jonų rublių liaudies švietimui. Tai neišėina Rusijoje anų vieno žmogaus apie 8 kapeikas...

Liaudies švietimai.

Maskvoje įieškotinė policija už-ėjo spaustuvėje milžinišką san-krovą pornografiškų (nepado-rių) portretų, kortelių ir paveik-sių. Suimta 7000 begėdiškų foto-grafijų ir suvirš 3000 tokių-pat paveikslų. Pasirodė, kad san-krova paleido po visą Rusiją glėbjus pornografiškų paveikslų ir su tuo darė didžiulę apyvartą.

Suėmė 17 agitatorių.

Kie-voje areštavo 17 agitatorių, kur-stančių prie streiko. Didžiūma jų būk esą social-revolucijonie-riai ir būk rasta pas juos žydų „Bundo“ proklamacijos.

Apleido tėvynę.

Gerai ži-nomas rašytojas Merežkovskij nusprendė apleisti Rusiją ir iš-važiuo ant visados už rubežiaus.

Bėga turkai.

Sevastopolj TurkJijos konsulas gavo iš savo valdžios paliepimą, idant gaudy-tų turkus dezertirus, kurie tūks-tančiais iš turkų kareivių atbė-ga ant Kankazo ir Kryman.

Krikštas žydų nepalengvina.

Senatas išaiškino kad žydai pe-reidami į bile kokią krikščionių sektą Rusijoje, po krikšto neap-turi pilietystės teisių. Taigi jie pasilieka ant lygios su tikrais žy-dais, net ir gyvent už „žydų ruožto“ nevalia.

Vitte rezignuoja.

Iš Odesos gr. Vitte praneša savo draugams, kad jisai nusprendęs visiškai ap-leisti politikos dirvą ir išstot iš Vals. Tarybos. Sako: „Atėjo se-natvė — noris pasilsėt“.

Del Stolypino.

Senatas pa-traukia teisman generolą Kurlov, pulk. Spiridovičių, Veriginą ir Kuliabko, — visus valdžios užti-keinuosius didžiūnus. Juos kal-tina prie Stolypino nužūdyimo.

Karaimams auka.

Turtin-gas tabako firmos „Dukat“ fab-rikantas, I. D. Pigit, paaukavo karaimų tautai Eupatorijoje 3,600 dešimtinių žemės, čienioje milijonus rublių. Čia bus inkur-ta neturtingų karaimų kolonija. Mat karaimai išniekur neturi pa-salpos, net jų pusbroliai žydai jų neapkenčia.

Pasimirė Tolstojaus sesuo.

Šamordino vienuolyne pasimirė Levo Lofstojaus sesuo, vienuolė Marė. Pas ją rasta labai daug L. Tolstojaus indomųjų laiškų. Tie raštai pereina Tolstojaus žmo-nos nuosavybėn ir neužilgo bus išspausdinti.

Pasibaistėtinas darbas.

Sibe-rijoje, Leno aukso kasyklose, iš kilo darbininkų kalnakasių strei-kas ir maištas. Pirmiaus areš-tuota desėtkas streiko vadovų. Bet kada darbininkai pareikala-vo juos paleisti, tada kareiviai šovė į minią ir negyvai paguldė 270 žmonių, o sužeidė — 250. Da-bar eina tyrinėjimai. Pasirodė, kad darbininkų padėjimas buvo apvertintas, — jiems kompanija piningais už darbą visai nemokė-davo, tik maistu iš savo krautu-vių.

Bausmės ir represijos.

Pe-terburge areštavo „Živaho Diela“ redaktorių Panovą už neįmokė-jimą 300 rub. pabaudos. Peterbur-gėje užtikto privatinuose namuose susirinkus iš Baltijisko ir Kabel-no fabriky darbininkus. Viesus sursasė, o paskui 14 areštavo. Peterburge ant Vasilevskos sa-los buvo krata, prie ko areštuota 15 asmenų. Taip gi Marios Mag-dalenos ligonbutij iškrėtė vieną iš tarnų. Areštuota N14 gaze-tos „Utrenniaja Zvezda“ ir re-daktorius Prochorov patrauktas kriminaliūkon teišėn.

Dalyvas Amerikos parode-je.

Kaip rašo iš Peterburgo, kad Rusija mielai priims atva-

krito penkios ypatos. Paskui per visą dieną buvo maži susirėmimai, bet pavakaryj vėl atsinaujino imtynės, kada iš kasyklių išėjo pumpuotojai ir kasyklių pataisinotojai, kuriems važiuoti į namus buvo atlėkęs traukinys. Kaip tik traukinys su darbininkais išsijudino iš vietos, tuojuo anglekasių minia ant jo užpuolė. Čia policija apsupo minią ir areštavo keletą vadovų, visus svetimtąčius. Juos visus uždarė kalėjimams, už „kurstymą minios ir nešiojimąsi paslėptų ginklų“.

United Mine Workers unijos viršininkai labai apgailauja šitų atsitikimų ir stengiasi, kaip galėdami darbininkus sulaikyti nuo bereikalingo kraujo praliejimo. Jie tikisi, kad šitie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) paėmė visą situaciją į savo rankas. Tačiau tai dar didelis klausimas. Jeigu neįvyks santikos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės dar ir smarkesnių sumišimų atsitikti. Ypač jeigu į streikus kišis policija. Abėla yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbiavietas apgintų, negu išsikūsi policija, kuri nežinodama reikalo, tik žmones įpykina ir suteikia kaip anglekasiams taip ir savininkams meškos patarnavimą.

Jeigu gi savininkai tiek mažai turėtų darbininkų, kad jie patys negalėtų nei darbo pilnai ir liusiai varyti, nei apsiginti, tai reikšia, kad reikia kaip nors savininkams taikintis arba darbo nevaryti visiškai. Tada jau anglies išdarbystė ir anglies trukumas priverstų publiką ir valdžią dirtelėti į dalyką ir abi pusi sutaukinti. Partizaniska kova naudos nedaug padarys, o nuostolių abi pusės turės.

Gegužio 10 Minersvilleje atsiuvo laidotuvės Polo Vaskevičiaus (arnetas-patsir Mullange?) kuris buvo pašautas anos serdos riaušėse ir pasimirė. Sermenyse dalyvavo apie 3000 anglekasių ateivių. Lydėjo jį kapus su muzika. Nei bažnyčioje nei ant kapų nebuvo paminėta, delko velionis pasimirė. Tvarka buvo kuogeriauši, nors visi tikėjosi, kad per tas laidotuves galės iškilti demonstracijos, todėl visi vietiniai amerikoniai tuo laiku iš baimės užsidarė savo grįžiose, o state-policija visai išsinesino iš miesto. Pridurim, kad jie gerai ir padarė.

Įvairiose kasyklose dabar prie pumpų dirba liuosnoriai darbininkai, kur reguliariai unijos darbininkai atsakė dirbti. Tie žmonės daugiausiai yra žemės savininkai iki užbaigęs nesutikimais. Unijos valdyba Hazletono distrikto taipgi nutarė, kad darbininkai leistų j kasykles įžiniarius, pečkurus ir pumpuotojus prilaikyti kasyklose gerą stovį, bet nutarė reikalauti iš kasyklių savininkų, kad paliautų pataisinėjimo darbus ir neerzintų unijistų. Daugumas kuopų taipgi nutarė, kad būtų paliauta palopymų darba tenai, kur anglies dabar nekasama ir kur paliko neapdengtas vėnis, iki įvyks su operatoriais sankaika. O apie santaišką bus dažnota po 14 gegužio, nes tą dieną bus Wilkes Barrėje visuotinas anglekasių susiavizavimas. Tik, kaip kasyklių unijos viršininkai praneša, j tą susiavizavimą kažkodėl labai mažai kuopų išrinkę savo delegatų. Ma-

tytis pas daugumą kalnakasių šioki-toki nerūpestis apie savo reikalus.

Apie riaušes gauname žinias taipgi iš Wilkes Barre ir iš Bendi, III., kur gegužio 10 iškilo muštinės tarp pačių anglekasių. Mat ten pasidalino į sekejias: vieni dirba, kiti nedirba. Čia muštinėse penki sužeista, iš tų vienas bene mirtinai, — tai Charles Leddiks. Sužeista šie: Tony Ceello Roy Murdock, W. Monaham ir Mikas Guryta (Guraitis?).

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BROOKLYN, N. Y.

Koncerto įspūdžiai. Gegužio 5 d. vakare Washington Parko salėje, Maspeth, L. I. buvo trečiasis 1911-1912 m. sezono koncertas. Koncerte dalyvavo šie chorai: Maspetho (vietinis) vedamas p. A. Kvederis, C.-Brooklyno — vedamas p. K. Strumskio, Sv. Cecilijos iš Newarko — vedamas p. A. Radzevičiaus ir Elizabetho — vedamas p. J. Steponavičiaus. Be to buvo dar kvartetas — p-lės A. Kancierutė, J. Vidrinskiūtė, ir p-nai K. Brazys, A. Kvederis, ir duetas — p-lė A. Mikulitė ir p. A. Kvederis.

Maspetho choras (neseniai susitvėres) padainavo Naujajai, Šimkaus ir Petrausko: „Grožybė Lietuvos, Per šilą joją. Oi motule tu ir Kad aš joją. Kai kurias dainuojant trūko vyrų balsai, ypač basų. Vienok geriau padainuota Grožybė Lietuvos, kitos silpniau. C.-Brooklyno choras padainavo Petrausko ir Mozarto: „Liuosybės daina, — chorui, solo ir piano (solo dainavo p-lė Mikulitė, gi piano skambino patsai choro vedėjas p. Strumskis), — Gegužinė ir Magnificat. Visos trys gerai pasisekė. Šitasai choras gali drąsiai stoti pirmo eilėn. Jei dar ir nėra pasiekęs pilną tobulumo laipsnį, tai tačiau yra viltis, jog pasiekis kuomet — bent nestinga energijos, kuri veda tobulybėn. Tada galima tikėtis ateityje turėsime pavyzdiną energiška chorą, kuris parengs ne viena koncerta, ne viena muzikalį vakarą ir savo energišku pralinksminis ne viena apsilblausiausia ir sunirusia siela; ne vienam atskleis uždanga į pilį, j stebuklingus gamtos grožybių rūmus, papuoštus paveikslų paveikslais, kupinus gamtos ir žmogaus sielos iškilmingų, išdidžių, puikių ir saldžiai-lūdnų garsų... Elizabetho choras padainavo Naujajai ir Šimkaus: „Kaip gi gražus, Kur bėga Šekspė, Oi, oi, oi ir Saltyšius. Nors tai mažutis choras, tačiau dainos mėgėjų visuomet patinkamas su sąjasmu ir įsiai niekuomet jų neprigavo. Visos dainos pasisekė gerai. Sv. Cecilijos choro padainuota: Radzevičiaus (paties vedėjo), Šimkaus, Sosnausko Petrausko ir Naujajai: Vilija mūsų, Per tamsią naktelę, Karvelėli, Eina garsas ir Lojaja šunes. Taipgi pasisekė gerai. Gal per daug apsiprasta, ar tai del kitos kokios priežasties, tačiau Sv. Cecilijos choras tokio įspūdžio nebeapdaro, kaip pirmą sykį pasirodydamas viešai Brooklyne. Kvartetas a) Tėvynė L. Liebe's, b) Saltyšius, ir duetas Skambančios stygos M. Petrausko, vis skina sau gerosius lianrus. Publika nesigaili delnų ir būtinai priverčia ir antrą kartą išieiti. Muzikalė vakaro dalis užbaigta M. Petrausko Oi, tu, jįvea ir V. Kudirkos Lietuva, Tėvyne, mūsų. Padainuota abidvi jungtomis jėgomis visų chorų, diriguojant p. A. Kvederiu. Iškik-

ra smagu buvo pasiklausyti, kuomet visi chorai dainavo Oi, tu, jįvea. Taip dainuojamos dainos visuomet gera būtų pasiklausyti. Žmonių nedaug buvo atsilankę. Dalį be abejonės sutrukdė lietus, gi kitą dalį — nežinojimas. Rengėjai turėtų didesnę domą atkreipti į apskelbimo svarbą ir nepasigailėti gerai išgarsinti.

J. Baniulis.

BROOKLYN, N. Y.

Gegužio 1, 1912, atsiuvo apvaikšėjimas darbininkų šventės, su prakalbotis ir deklamacijomis, Liet. Tautiško Namų, 101-103 Grand str. Prakalbas atidaryta 8 val. vakare. Kalbėtojai buvo šie: J. Šaltys, J. O. Širvydas, A. Herman-Purvis, J. Sukys, taipgi anglas J. A. Behringer. Kalbėtojai nurodinėjo apie sunkų darbininkų padėjimą, kurį norint pagerinti, reikia visiems vienytis, tai tada tą dieną galėsime visi švesti, netik vieni Brooklyno unijos kriaučiai. Deklamavo maža mergaitė Strogūtė gražias eiles apie pirmąją gegužį. Malonu buvo to kūdikio žodelių paklausyti. Pagirt reikia tuos tėvus, kurie iš mažens lavina savo vaikus gražiai pasirodyti.

Publikos buvo pilna svetainė, — apie 500 žmonių ir užsilaike ramiai iki vėlybos nakties.

Ant užbagos vedėjas J. Augūnas padėkavojo toms draugijoms, kurios prijautė ir dalyvavo darbininkų šventės apvaikšėjime. Dalyvavo šios draugijos: Siuvėjų Unijos 54 skyrius, Preserijų Unijos 58 skyrius, Merginų Siuvėjų Unija, L. S. S. 19 ir 52 kuopos, Liet. Amerikos Ūkys Klubas, Liet. Gymnastikos Klubas, Dr-stė Sv. Kazimiero, Dr-stė Sv. Jurgio, Dr-stė Lietuvos Sūnų, Dr-stė Lietuvių Laisvės, Sim. Daukanto Dramos Dr-ja, Liet. Moterų Progressiv. Susiv. 1 kp. Viso 13 draugijų.

Nors gana daug yra Brooklyne draugijų, bet kitos neatjaucia darbininkų šventei.

Steponas Karvelis.

NEW BRITAIN, CONN.

„Naminiai expropriatoriai“! Pėnyčioje 3 gegužio mūsų klebonas kun. J. Žebrys apturėjo grašinantį laiška, kuriuomi reikalavo, kad klebonas subatoje 4 geg. naktį nuostų šale miesto prie Newington Road. — kur bus užrištas ant medžio skarmalas ir stovės senas katilas. — taigi kad po tuo katilu padėtų \$11.000! Dažinojė apie tai, aš nuėjau pas kleboną pasiteirauti, ar tas teisybė. Klebonas sako: „Taip, gavau. Dvi savaites atgal gavau vieną laiška, kuriame jie prigras, kad už dviejų savaičių reikalaus piningų. Kaip sykis, suėjus dviem savaitėm gavau ir šitą žadamąjį laiška, kuriame rašo, kad „mūsų kompanija yra turtinga ir skaitlinga; mes reikalaujame nuo visų turtingų žmonių. Žinome, kad tu ir-gi turtingas ir senai esi Amerikoje; todėl būtinai turi mums duoti tuos \$11.000. Klaitaip mes tavo kraują praliesim. Apie šitą niekam nieko nesakyk, nes vistiek tavęs nieks nesigailės, o mus vieną kad ir sugaus, da tūkstančiai liks“. Prie to rašytojas pataria, kad dideliais piningais esą nedėtų; reikia tik po \$10, 20, etc. Savo raštelyje rašytojas vadina save anarchistu. Dar ir daugias tu pliauskalų ten prirašyta, kas parodo, kad rašytojas yra „vietinis“.

Tad aš užklausu: „ka-gi prablaščius padarėte su tuo viskuo? Ir ka-gi manai apie tai?“ „O gi ka, — sako: — kad aš būčiau ant tiek turtingas, tai bėdavočiau:

dabar ka-gi aš galiu daryt; ikšiolei nei aš nieko siunčiau ten pilnavot, nei aš nieko nešiau ten padėt. Gaila žmogaus, kad tokią blogą turi sąžinę; matyt, kad yra menkučio proto.“ Raštas, sako, liūdi, kad menko esama rašytojo; raštelyje žemaičiuojama. Žmonės esą prisiskaito tokių rašinių, kad kumingai plėšia žmones, piningų daug turi, tat sako ir už jo noras pasipelnyti; bet aš, sako, neesu tokiu. Išduodamas atskaitas pasakiau, kad turiu \$13.000 žmonių sudėtų del naujos bažnyčios; tat neprietelius ir pasigobėjo. Bet aš išdaviau jau, nes tai žmonių. Užmuš tai užmuš. Ka-gi aš padarysiu? Laišką dabar pasiėmė poliemanas; esą gal jie mįslija įieškot ar ka.

Tą dieną, sako kun. Žebrys, kada aplaikiu laiška, vakare atėjo koks tai lenkas. Ko jis, sako, atėjo pas mane, nes užnuojau iš jo. Skundėsi, kad turis daug piningų, bet moteris su juo gyvent nenorinti; užtai kad tie piningai suplėšti nuo žmonių su kraujo praliejimu. Aš jam pasakiau, kad tai dalykas šaukiantis atmojinimo. Sakau, nešk lenkų kungui ir atiduok per jį kam prieguli. Sako, jis pradėjęs keikti lenkų kungus, ir paskui, aš jį taip išleidau.

Nuėjau ir aš pažūrėt tos vietos, kur buvo liepta tuos \$11.000 numesti. Gana prasta vieta; apie 300 žinksnų aplinkui nėra šviestos ir gyventojų visai reta.

V. A-nis.

SO. OMAHO, NEB.

Spaudos atgavimo šventė. Balandžio 28 d. vietinė L. S. S. kuopa parengė lietuvišką vakarą, paminėjimui šventės atgavimo lietuviškos spaudos lietuvių, balandžio 30, 1904 m. Pirmiausiai „Birutės“ Dainorių Klubas sudainavo „Lietuva tėvyne mūsų“ ir „Saulutė teka“. Toliau vieny vyrų choras dainavo „Tu esi kaip kvietėlis“. Gerai pasisekė. Publika pasveikino garsum rankų plojimu. Iš eilės A. Ukėlis kalbėjo, kad rašliava žmonijoje lošia pirmą rolę. Nupieš, kaip Lietuvai buvo ir yra sunku po Rusijos valdžią ir kaip nevaiš mums buvo prigimtos kalbos vartoti, kaip per 40 m. Lietuva buvo nuslopinta. Vienok mūsų apšviestūnai nesnaudė rankas sudėję, jie išleidinėjo raštus užrubežj ir gabendavo per sieną Lietuvon. Sunki tai buvo gadyne, kada reikėjo peludėje skaityti raštus. Netruko ir tuomet lietuviškų judočių išdavėjų, kurie persekiojo apšviestos platinuojas.

Perbėgo Muravjovo laikus, kurių lietuvių niekadus neužmirš, iki mūsų tauta gyvuos. Da ir dabar mūsų tautos žaidžios neužgijusios nuo Muravjovo laikų.

Marijonaitis trumpai kalbėjo, nurodinėdamas, kad per tiek ilgą laiką mes buvom be mokslo, be mokyklų, per tai toli esame atlikę, nei šiandien dar neatsigaujam.

C. Pasnakini išėjus ant estrados publika rantom sveikino. Šitas mums dar buvo nežinomas kalbėtojas. Pirmiausiai perbėgo nuo kada ir kur pas kokią tautą pasirodė pirmieji laikraščiai. Sako, chiniečiai, nors nepripažinti už civiliznotą tautą, ale viešok pas annos pirmians laikraščiai pasirodė (Pekine), o jau vėliau ir kitos tautos nuo jų prisidūrė pradėjo. O lietuviui nuo visų europiečių paskiausiai. Kokis tūn pirmas laikraštis pasirodė Lietuvoje. Varninose; buvo pradėję tik leisti Lietuvos pirmus laikus „Aušra“. Bet tuojuo ta- pė uždrausta ir būk tas raštas ta-

pes perkeltas į Prūsus. Kalbėtojas dar pridūrė, kad jei lietuvių būtų turėję spaudą, gal nebūtų nei baudžiamos buvę. Nupieš „jausmingai: Kas lietuvių ne-skriaudžia, — pirmiaus kryživiai, lenkai, gudai. Per 40 metų Lietuvos tauta buvo nuslopinta, lenkai lenkino, o rusai brukė kningas nesuprantamas lietuviams. Perbėgo ir amerikiečius lietuvius. Čia laisvės šalis, už skaitymą nieks nestovi už nugaros, carai nei carukai. Delko čia apšvietimo nesigriebjam? Ka mes laisvės šalj nuveikėm? Nors mūsų miestuose, kaip va Brooklyne, Chicagoj, etc. yra net po kelius tūkstančius lietuvių, Chicagoj esą net 70,000, — ka jie turi? O gi nieko! Ar yra lietuvių viešas kningynas, biblioteka? Nėra. Kalbėtojas parodė skaitlinėmis. Sako, lietuvių Amerikoje bus apie 300,000 ar 400,000; jeigu žėdnas vienas nors po skatikėlį duotų tautiškiems reikalams, tai sako galėtume užlaikyti akademijas, mokyklas ir viešus kningynus.

Pabaigus dar sudeklamavo Kai rionė eilutės „Spaudos atgavimas“. Dviejų kalbėtojų neminėsi, nekas svarbaus buvo; antra galima užmesti kaslink netvarkos. Et, juk nekas nauda. — Nors tą dieną buvo bjaurus oras, bet žmonių vis gi buvo gražus būrelis. Tas pagirtina, kad be svaiginančių gėrimų apsiėjo. Kad tokių vakarėlių vis tankiaus būtu!

Dubisietis.

LAWRENCE, MASS.

Pas mus bais dabar negeras oras; dienos lytingos, apsiniau-ke, šaltokos; žmonės sirguliuoja. — Darbai eina gerai. Lietuviams patartina atvažiuoti. Juo didesnis lietuvių skaičius, tuo didesnis tarp jų sąryšis ir veikimas. 3 d. gegužio buvo vietinės liet. kooperacijos dr-jos susirinkimas ir galutinai nutarė pirkti žemę „lietuvių namui“. Žemę jau paėmė; ji apseis apie 8.000 dol. (apart namo). Manoma, kad už poros metų turėsime gražų mūrą namą su keleriomis lubomis. Kad greičiaus išmokėjus žemę ir pastatėms namą, bus parduodama pajai (šėrai).

14 d. gegužio pas mus vėl bus d-ras G. W. Tupper ir miesto salėje papasakos įspūdžius apie Lietuvą ir sykiu parodys paveikslus įžymiesniųjų Lietuvos vietų, pylių, triubų, etc. Bus taipgi kartu prakalbėta j lietuves merginas bei moteris dėlei susiorganizavimo, susiršimo j kokią nors apšviestos draugijėlę ar klubą, nes dabar, esant pas mus merginų užtektinai galima jų labai daug ko naudingo padaryti.

P. G.

PORTLAND, ME.

Darbininkų šventė pirmą gegužio buvo ir čia, su paroda. Nuo 7:30 vakare maršavo gatvėmis apie 600 žmonių. Taipgi buvo ir prakalbos keliose kalbose: vokiečių ir lietuvių kalboje kalbėjo p. M. Kirtiklis; žydų kalboje kalbėjo Al. Haman. (Smarkiai kalbėjo). Lietuviui nedalyvavo, nes čion nedaug jų ir tėra ir mažai suprantančių anglų ir kitų kalbą, nes da tik pradeda lietuvių čia apsigyventi. Čia gerų ir darbų nėra, nei didelių išdirbičių.

Gegužio 5 visi Portlando teplotriai (penteriai) išėjo ant streikų reikalauja \$3 ir 8 val darbo ir subatomis tik 4 valandų, bet pilno užmokėsio. Ar streiką laimės, ar ne, sunku įspėti; bet visi beveik susirėšė j uniją ir pas visus vienodas ūpas. Gegužio 6-tą streikieriai apklė bėdą streik-

laužių ir matyt, kad tie nenorės įlsti. Greičiau gal streikas bus laimėtas; keli darbdaviai prižada pildyti darbininkų reikalavimus. Lietuvis, lenko nei ruso čia nėra nei vieno teplotriaus, daugiau amerikoniai, vokiečiai ir žydai. Stebėtina, kad Maine'o valstijoj teplotriai mažiau gauna, kaip kitose; abėlnai čia visi amatninkai mažiau gauna, o ilgesnės valandos darbo. Fr. Plurpokus.

CLEVELAND, OHIO.

(Clevelando „Mirtos“ choras su savo dainėmis čia dabar užima pirmą vietą. 5 d. gegužio jis parengė vieną iš juokingiausių teatrų: „Kaip kas išmano taip sa-ve gano“ Lošėjai gana gražiai išpildė savo roles. Tarpais buvo deklamacijos: „Tūn kur Nemunas banguoja“, „Sausio devinta kruvinas Nedėdienis“ ir da vieną kurios vardo nežinau. Po lošimui „Mirtos“ choras padainavo daineles: „Lietuva tėvyne“, „Kur banguoja Nemunėlis“ ir kitas. Publika suteikė triukšmingą plojimą.

Publikos buvo neperdaug, — per 400. O juk Clevelande skaitoma apie 6000 suvirš! Kur tie 5600? Kas juos sutrukdė? Deja. Tegul tas ir pasiileka klausimu... Kaip pavasario gegelė kukuoja: „Ku-ku! Ku-ku!“ ir „Mirtos“ choras nori jai pritarėdamas palinksinti apšviesti savo brolius, tai mūsų broliai klausosi susirinkę karėnose stiklinių gegučių (bonkų) klungenimo: „kliukliu! kliu-kliu!“

„Mirtos“ choras tegyvuoja ir tegul dirba ant dailės lauko kuolilgiausiai! J. S. Sibiras.

DETROIT, MICH.

Balandžio 27 d. I. W. W. unijos skyriaus surengimu čia vaidino dramutę „Paskutinė Banga“, vadovaujant Pocevičiui. Lošėjai atliko užduotį neblogiausiai. Tik gaila, kad mūsų kai-kurios merginos aktorokos pareikalavo už vaidinimą po \$5. Reiktų unijos nesunkinti. Juk ji darbuojasi kaip vyrams, taip ir merginoms.

Po teatrui — paprasti šokiai iki vėlomos. Publikos buvo pilna salė. Visi užsiganėdino ir da unijon įsirašė 10 naujų narių. Linkėtina, kad I. W. W. ir toliau čia tarp lietuvių bujotų ir darbuotųsi ant dailės lauko. Tik kitą sykį lošiant reiktų parinkti jau didesnius ir gražesnius veikalus. P. Balčiūnas.

LEWISTON, ME.

Gegužio 4 ir 5 d. d. atsiuvo vietinės liet. socialistų kuopelės prakalbos: Kalbėjo L. Pruseika, „Laisvės“ redaktorius, — apie varingą darbininkų padėjimą. Publika patiko. Dalinta buvo „Kovos“ geg. numeriai ir dainininkų choras dainavo revoliucioniskas ir tautiškas daineles, ale nelabai nusisekė. Taipgi buvo monologai ir deklamacijos. A. Gudelis.

ROCHESTER, N. Y.

Balandžio 28 d. TMD. 52-ros kuopos surengimu atsiuvo prakalbos. Pirmą paskaita: „Paleis tuystė seniaus ir dabar ir kaip su ja kovojus“ (J. Laukio referatas). Skaitė P. Petronis. Klau-sytojus lekeija labai užėmė. Daugelis mūsų visuomenės dar netiki, kad randasi toksai žmonių ištvirkimas. Šioje paskaitoj aiškiai parodoma, kaip nekalto mergaitės papuola j tuos begėdos namus ir tampa nevalninkės, pardavinėti savo nekaltybę. Taip lygiai ir jaunikičiai pildo tą begėdos suodėmę, dėlei ne-

tikusio tėvų išauklėjimo, nėsant tam tikro aiškino mokyklose ir neužtenkamos už darbą mokes ties pragyvenimui.

Ši paskaita savo uždaviniui pilnai atsakė: kas reikia daryti su paleistuvyste. Tik kai kuriems mūsų socialistams nepatiko, kad nebuvo parašyta, jog socializmas paleistuvystę išnaikins. Jeigu religija neišnaikino, tai vargiai ir socializmas išnaikins, pakol žmonės nepasiekės žmoniškumo. Pilnai sakant krausytojai buvo užganėdinti. Girdėjos nevieno gailėstingas išsitarimas.

Užbaigus paskaitą E. Strolis deklamavo eiles „Pasaulis“, gražiai taipogi sudainavo solo Zofija Jakšutė „Pasilik sveika, tėvyne brangi“. Atliko gana gerai, nes publika norėjo išsukti antrą syk.

Toliau buvo skaityta lekcija: „Ar yra ant Marso organiška gyvybė“ (referatas Ilgaudo). Likosi neužbaigta skaityti, nes buvo trumpa laiko. Pasišalinti, kad bus suaukta Rochestery lietuvių visuomenė ant antros didelės lekcijos.

Labai geistina būtų kad ir kiekviena TMD. kuopa taip pasidarbutų mus vienu metu švietimui, nes paskaitos atneša mūsų liaudžiai didelę naudą.

Balandžio 27 atsibuvo TMD. 52 kp. spektaklis. Vaidino „Neatmezgamas mazgas“. Nusisekė nepergeriamai, nes nebuvo geros scenerijos, kadangi Rochesteryje sunku ir gauti atsakančią vaidinimui svetainę. Prie teatro rėlio buvo pora manologų: „Nenuilstanti davatka“, — atliko p. M. Vaišnorienė, gana neblogai ir „Magdė“, — lošė J. Vaišnorienė. Užbaigė vakarėlį su šokiais, labai gražiai. Nematyt buvo girtų ir barančiųsių.

P. Pilkalnis.

BALTIMORE, MD.

Gegužios 3 d. suvienytomis spėkomis Liet. Neprig. Rūbsiuvių ir Preserij unijos su LSS. 14 kp. atsibuvo prakalbos ir apvaikšiojimas gegužinės šventės. Kalbėjo 4 vietiniai ir pakviestas iš New Yorko Perkūnas. J. Dinkevičius kalbėjo apie unijos stovį ir jos naudingumą. J. Skorko jausmingai pasveikino publiką ir trumpai apibrėžė gegužinę šventę, kuriai nėra lygios šventės ir prieš kurią dreba darbininkų krauju nudažyti valdovų sostai. Trečias kalbėjo A. Šinkevičius, — rusiškai, apie darbininkų vargingą gyvenimą Rusijoje ir šioje laisvės šalyje, kur sako žmonių išrinkta valdžia dar sunkniais vergijos retėžiais apkausto darbininką.

Potam buvo renkama aukos streikuojančiams darbininkams, kurie dirbo ant dokų Baltimorėje ir 2 gegužios buvo didelis susirėmimas su atgabentais streiklaužiais ir policija. Policija vartojo revolvėrus, o streikieriai kas ką nutvėrė: kuolus, plytas, ir tt. Užvis labiau ėmėsi moteris ir merginos, kurių vyrai ten dirbo. Tuom kart nebuvo užmuštų, bet keletas streikierių sunkiai sužeista ir vienas streiklaužys, negras, užmuštas bei daug sužeistų.

Potam kalbėjo Perkūnas. Jis pradžioje savo kalbos išpikė „Tėvą Kazimierą“, pavadinio jį „žmogišku asilu su trumpom ausim“. Tas publika labai prajuokino. Toliau kalbėjo apie gegužinę šventę atkartodamas kitų kalbėtojų žodžius. Paskui apie socializmą ir unijas. Paskui ėjo tokie ginčai su publika. Perkūnas: „Nė, kas yra unija?“ Iš publikos: „Ugi sujungtos vie-

nybėn darbininkų spėkos, neski-riant lyties, tikėjimo ir tautos bei amato“. „Kas tikit į tai, pakelkit rankas!“ Jis pirma kėlė, o paskui publika. Tada Perkūnas: „O aš netikiu, aš netikiu!“ Iš publikos balsas: „Tai tu nieko nesuprantai!“ „O aš esu socialistu ir unijistu ir abiem teisingai tarnauju“. Toliau: „Na, kas yra socializmas?“ Iš publikos: „Teorija, mokslas!“ Perkūnas: „Labai mažai svarstot!“ Balsas: „Jeigu tamsta neišaiškini, tai matomai, kad pats nieko neišmanai!“ „O—o!“ — nusistebi Perkūnas, ir neiškina, bet kalba toliau: „Ar jūs žinot, kas turi daugiausia pinigų? Ugi aš ir mano draugas Rockefelleris. Ar jūs žinot kiek turim? Ugi bilijoną ir 25 centus. Tai muduviu pareina — jam bilijonas, o man 25 centai. O ar jūs žinot, kiek eina į bilijoną? Aš nei pats nežinau ir nieks negali žinoti, tik tam tikros skaitlinės gali parodyti: 0, 0. Štai aš jum paaiškinsiu kame dalykas: jeigu nuo Kristaus gimimo per du tūkstančių metų kas būtų padėjęs kas metas po penkis šimtus rublių, tai tąsyk būtų visas bilijonas. Isto pasirodo, kad patysai Perkūnas nieko nenusimano apie rokundas, nes mes žinome, kad padauginus 2000 su 500 gauname tik milijoną, o ne bilijoną. Bet tas mažmožis. Kazinkaip kalbėtojai užklydo mintis užklausti publiką: „kodel sunku gyventi?“ Atsakymų buvo vių sokių, bet jie Perkūno neužga-nėdino. Suminėjo Rooseveltą, kuris viename mieste laikęs prakalbą ir prieš daugumą moteriu reikalavęs: „Moteris, daugiau vaikų, vaikų!“ Tai esą reikiama, kad žmonių neperdaug Amerikoje, o gyvenant sunku.

Kalbėjo apie 3 valandas, ir vis tąpatį atkartoję, maišydamas savo ir kitų kalbas, kaip viesula. Publikos buvo veik pilna svetainė, bet tik penki liko pakol Perkūnas pabaigė savo prakalbą.

J. G. Stuobrys.

BROOKLYN, N. Y.

„Kainas“. Brooklyniečiai lietuvių turėjo progą pamatyti vieną iš naujai ėia vaidintų dramų veikalų, būtent „Kainą“, kurį gegužio 4 vaidinta McCaddin salėje. Sisai nemažas anglų poeto Byrono tvarinys ilgai da nebuvo lietuvių scenai inkandamas, nors jau gana daug metų praėjo, kaip jį velionis Kudirka lietuvių kalbon išvertė. Regis bene pirmutinė tarp lietuvių Brooklynio socialistų kuopa jį ir pastatė. Tas jau gerai lietuvių scenai ir kreditas socialistams, kad paliovė visokias „Bombas“, „Ekspropriacijas“ ir kitus beveik illiteratų (bemoskilių) sulipintus „veikalus“. Su pastatytmu „Kaino“ mūsų socialistai net atpiko savo nesenai su-lostą šlamstėlį „Svečiai nebuvėliai“.

„Kainas“ — mums jau žinomas iš biblijos; tai, anot žydų istorijos, buvo pirmutinis tėv Adomo ir Jievos, pirmutinis sūnus. Biblija mums pasakoja, kad Adomo sūnys: Kainas ir Abelis (jaunesnysis) sykj susitarė padaryti Dievui auką. Kainas, kaip būras-žemdirbys padėjo ant aukuro savo darbo vaisius, tai yra įvairių javų, vaisių pirmalaukus bei gėlių žiedus; o Abelis, kaip pienuo, papjovė pirmavedį avinuką. Kada juodu žėdnas savo aukas uždegė, tai Dievas suvondė ty aukų smalkius ir Abelio gėreio smalkius su malonumu priėmė, o Kaino rūkstančius javų ir vaisių degėsius panaikino. Užtai Kainą paėmė pavydas, pradėjo savo brolio Abelio neapkeisti ir sykj jį laukuose užmušė. Tada Dievas pasūtė angelą, kuris paklausė Kaino: „O kur yra tavo brolis Abelis?“ Kainas nudavė nieko nežinąs ir melagingai atsōvė: „Na, ar aš esu mano brolio sargu!“ Tada Dievo angelas pasakė: „Štai tavo brolio balsas saukia į dangų atkeršijimo“ — ir Kainą iki kelių gėntkarčių prakeikė. Byronas šitą biblijos legendą labai gražiai sudramatizavo. Jis įvedė da ir Liuceferą. Šitas demonų-velnių kuningaiktis beveik didžiausią lošia rolę. Jisai įsimašo tarpe pirmųjų žmonių ir Dievo. Liuceferas sako, kad jis nuė dešpotiško Dievo ištrūkęs ir už-

kyvojo Ražančiaus (moterių), Nekalto Prasiđėjimo (mažų mergaičių). Yra Lietuvių Ukėšų Klubas, S. L. R. K. kuopa, — narių tur apie 70, daugiausia senos moteris. Yra S. L. A. 187 kuopa, narių turi apie 30. Yra T. M. D. 122 kuopa, narių turi 24. Pastaroji turi įsteigus viešą kningyną, kuriomis daugumas žmonių naudoja — skaito kningas ir laikraščius, kurie kningyne randasi. Nekalbant ėia apie paprastus balius ir piknikus, tai viešų susirinkimų, per tą visą laiką (25 m) lietuvių turėjo labai mažai. Kad nepamelavus, tai prakalbų (kurias buvo parengus S. L. A. kuopa) buvo tris-syk, ir tai vieną sykį, vietinio klebono „šauka“ kalbėtojus išvaikė ir nedavė pabaigti kalbėt. Teatrališkų perstatymų išviso ėia buvo — tris (vieną sykį vietiniai lietuvių ir dusyk iš kitų miestelių lošė).

Lietuviškų laikraščių ėia pareina šie: „Vienybė Lietuvninkų“, „Lietuva“, „Katalikas“, „Kelevis“, „Laisvoji Mintis“, „Tarka“, „Laisvė“, „Darbininkų Viltis“, „Draugas“, „Saulė“, „Saulės“ pareina apie 60 egz., „Draugo“ ir tiek-pat: „Zvaigždės“ pareina 1 egz. — kuningui. Iš Lietuvos pareina 1 egz. „Lietuvos Žinių“ ir 1 egz. „Saltinio“.

Stasys Plausinis.

BALTIMORE, MD.

„Kainas“. Brooklyniečiai lietuvių turėjo progą pamatyti vieną iš naujai ėia vaidintų dramų veikalų, būtent „Kainą“, kurį gegužio 4 vaidinta McCaddin salėje. Sisai nemažas anglų poeto Byrono tvarinys ilgai da nebuvo lietuvių scenai inkandamas, nors jau gana daug metų praėjo, kaip jį velionis Kudirka lietuvių kalbon išvertė. Regis bene pirmutinė tarp lietuvių Brooklynio socialistų kuopa jį ir pastatė. Tas jau gerai lietuvių scenai ir kreditas socialistams, kad paliovė visokias „Bombas“, „Ekspropriacijas“ ir kitus beveik illiteratų (bemoskilių) sulipintus „veikalus“. Su pastatytmu „Kaino“ mūsų socialistai net atpiko savo nesenai su-lostą šlamstėlį „Svečiai nebuvėliai“.

„Kainas“ — mums jau žinomas iš biblijos; tai, anot žydų istorijos, buvo pirmutinis tėv Adomo ir Jievos, pirmutinis sūnus. Biblija mums pasakoja, kad Adomo sūnys: Kainas ir Abelis (jaunesnysis) sykj susitarė padaryti Dievui auką. Kainas, kaip būras-žemdirbys padėjo ant aukuro savo darbo vaisius, tai yra įvairių javų, vaisių pirmalaukus bei gėlių žiedus; o Abelis, kaip pienuo, papjovė pirmavedį avinuką. Kada juodu žėdnas savo aukas uždegė, tai Dievas suvondė ty aukų smalkius ir Abelio gėreio smalkius su malonumu priėmė, o Kaino rūkstančius javų ir vaisių degėsius panaikino. Užtai Kainą paėmė pavydas, pradėjo savo brolio Abelio neapkeisti ir sykj jį laukuose užmušė. Tada Dievas pasūtė angelą, kuris paklausė Kaino: „O kur yra tavo brolis Abelis?“ Kainas nudavė nieko nežinąs ir melagingai atsōvė: „Na, ar aš esu mano brolio sargu!“ Tada Dievo angelas pasakė: „Štai tavo brolio balsas saukia į dangų atkeršijimo“ — ir Kainą iki kelių gėntkarčių prakeikė. Byronas šitą biblijos legendą labai gražiai sudramatizavo. Jis įvedė da ir Liuceferą. Šitas demonų-velnių kuningaiktis beveik didžiausią lošia rolę. Jisai įsimašo tarpe pirmųjų žmonių ir Dievo. Liuceferas sako, kad jis nuė dešpotiško Dievo ištrūkęs ir už-

kariavęs sau pusę pasaulio. Teisybė, ta pusė pasaulio yra tamsi, nes pragarinė. Bet Liuceferas iš to džiaugiasi, nes iš jo sielos tryksta geismas pažinti pasaulio paslaptis, kurias Dievas uždraudė. Jis beveikią būti pragare valdovu tam sybės dvasių, bet drąsių ir trokštančių pažinties esybų, negu būti dangų tarpe tu dvasių, kurios pasikakina nuolankumu Dievui. Labai akyva scena, kurioje Liuceferas nusiveda Kainą į pragarinę ir parodo pasaulio praieities paslaptis. Visa bėda, kad jis nežino ateities. Bet jis Dievą lengvai sukritikuoja: „Kam esą Dievas sutvėrė pažinties medį, jeigu jis yra negeras ir jeigu del jo Adomas su Jieva padarė nuodėmę?“ Tai jau kritika. Šitos kritikos jis išmokino ir Kainą. Bet kadangi kiekvienas kritikas ant 50% yra ir melagius, todėl nenustabu, kad ir Kainas, klausiamas apie Abelį, sumelavo.

Bet tas jam neišėjo ant gero. Jį prakeikė Dievas, kuris stipresnis už Liuceferą, podraug prakeikė ir tėvai — Adomas su Jieva. Baisus prakeikimas krito ant jo galvos iš lūpų jo tikros motinos Jievos ir šitą rolę Jievos pėle Karaliutė labai gerai išpildė. Kainą sulošė p. Saitis — taip gi neblogai, ypač paskutinę vietą, kur jis Dievo ir tėvų prakeiktas išbėga į rytų šalį su sesere Ada (jos rolę lošė L. Abramaitė). Liuceferą lošė p. J. Baniulis, kuris jei būtų labiau persiėmęs rolę baisaus ir galingo demonų kuningaiktis, būtų dar didesnis buvęs efektas. Ėia kartais smarkesniu išėjo Kainas. Andriukaitis lošė Adomą, Patrickas — Abelį. Raciūtė — Ėilę ir Narbutaitienė — angelą.

Publikos buvo veik pilna salė. Bet ar suprato „Kainą“ — abejotina. Galima sprėsti iš to, kad griandingiausioje vietoje, kada Kainas užmušė Abelį, tai pasipylė delnų plojimas. Mūsų publikai patinka kada kas virsta, puola, padaro kokį „triksą“. Taip va didžiausis publikos entuziazmas pasirodė, kada angelas beskridamas augstyn, biskį suklypo. O gaila, jeigu „Kainas“ būtų nesu-prastas. Jame yra labai daug gražių ir gilių minčių.

Kritikos apie lošimą nėra ko rašyt. Sulošė, kaip paprastai lietuvių sugebė. Reikia atiduoti rengėjams bent tą, kad parinko svarbesnį veikalą. Kai loš daugiau, tai išsilavęs geriau. Vakare iš teatro pusės gerai save perstatė.

Tačiaus to negalima pasakyti apie tvarką. Mūsų socialistai kur ėia, vis atsinėša ką tokį nuklypusį, lyg seno bato kulnį. Šį vakarą atsinėšė Perkūnas. Tam pavesta buvo rolę pasakyt vietinius apdarsinimus. Tai buvo atlikta viduryj vaidinimo, uždangą nuleidus. Pirmą pagarsinimų tuojaus nuo pagrindžių iškoliojo „Vienybė Lietuvninkų“, Liaudies Mokyklą ir p. Vinikaitį bei jo vedamą Jaunomenės Mokyklą. Ką tas turėjo su teatru ir su pagarsinimais? Bet tas pagadino publikai visą vaidinimo skonį. McCaddin salė turbūt pirmą sykį paregėjo greta prakilnaus dailės darbo ir šlykštų ėesnaką. Geistina, kad toliau mūsų socialistai, eidami į McCaddin salę su gėresniais teatrais, ėesnakus paliktų namie. Koliotis ir boykotuoti laikraščius ir mokyklas nuo ėe-nos, tai darbas nepritinkąs jokiam rimtai draugijai, jokiam sveiko proto žmogui. Dailės Myletojas.

GARDNER, MASS.

Gegužės 7 d. Mileikos salėje,

klerkas Stasikėlis ir Jonas Kučinskas susaukė mitingą, kad atgaivinti Lietuvių Piliėčių Klubą, kuris jau beveik buvo miręs. p. Kučinskas paaiškino reikalingumą lietuviams pilietiškių poperių, o Stasikėlis apsiėmė surasti finansius visiems, kurie nori išsiimti pilietystės poperius, o nežino var do laivo, ant kurio atvažiuo, nei dienos atkeliavimo Amerikon. X.

BENE . . . RUSŲ VALDŽIA DIRBA.

Taip nualinto ir taip paniekinto socializmo turbūt joki tauta pasaulyj neturi, kaip mes. Širdis skauda bežiūrint į tą mūsų „griovinizmo“ idėją. Nuo vieno fanatizmo baigiam atsikratyti — kitas užpakalyj seka da blogesnis už pirmąjį. Kovojuame su tikėjimiskiu fanatizmu ilgus metus; na, tas jau baigia savo dienas atgyventi; dabar turime vėl kovoti su iškraipytu socializmu, kuris lig koki liga užkaitino pakaušius mūsų nekurių „socialistukų“; sakau „socialistukų“ — netik socialistukų, bet ir didelių socialistų, net nekurių mūsų redaktorių.

Kaip netikusiai ir niekingai pas mus yra panaudojamas prakilnis socializmas, praduod mums paskutinis audėjų streikas Lawrence. Pasirodė, kad musiškiečiai socialistai moka tik iš savo žmonių grašį išsunkti ir svetimiams atiduoti. Mat jie lietuvių už tautą nepripažįsta; jie greičiau sušuks: „gelbėkime Chiniją!“ negu susėls našlės skatėliu nelaimingą lietuvi. Štai pats skaičiau anglų socialistų dienraštyje „The Call“ raginimus, kad kiekviena tauta šelpyt savuosius; bet ar taip darė musiškiečiai? Ne! Jie rėmė tik svetimtaučius su lietuvių pinigais. Delko? Delto, kad p. Ramanauskas ir jo moteris, ant kurių vardo lietuviams turėjo būti aukos siunčiamos, kritiškoji streiko valandoje, nedarė skirtumo tarpe tautiečio ir socialisto; tarp laisvamanio ir kataliko, bet visus už lygius palaikydamas lygią dalį visiems išduodavo. Gi jo moteris važiuo Brooklynan pridaboti ėia atsiųstus lietuvių vaikučius, sakė prakalbas, rinko streikieriams aukas — palaikė streiką. Na, ir ką už savo triušą susilaukė nuo mūsų socialistų? Gi p-niū Ramanauskienė „kiaule“ apgarsino „Kelevis“ su „Laisvė“ o „V. L.“ begėdiškai apšaukė juodašimtiškų laikraščių, savarankiškai panaudodami streikierių komiteto vardus, sėjant piktąją sėklą. Gi didžiausias socialistų fanatikas, Perkūnas prakalbosim važinėdamas agituoja, kad žmonės neskaitytų „V. L.“ Ha! karšta jiems yra... Prakaitas ant kaktų išpila, kuomet lietuvių „Amerika-Echo“ išvelka į aikštę tokių fanatikų nelemtus darbus ir lyg drūgio krečiami purtos ir ragina tamsesnius brolius, kad šalintųsi nuo „Vien. Liet.“ Matyk, visuomenė mūsų „geradarai“, kurie ant žodžio „lietuvis“ jau drebina savo kinkas ir tik lietuvių tautą panaudoja svetimų naudai. Taip, nereikia veidą nukreipti į šalį, jeigu kokis žmogus prašo pagalbos, reikia kiekvieną sušelpyti prašanti pagalbos. Tas yra žmoniškumo pareiga; bet kaip išteisinti mūsų socialistus-griovikus, kurie po lietuvių kolonijas aukas rinko ir vietoje tiesiai saviems nušigsti, siuntė į centralinį komitetą iškurpingai su vargu buvo išgaunami... ir į lietuvių žiūrėta lyg į žmones, kurie užtarėjų neturi. Nelaimingą dirvą pas mus rado

socializmas, kad suspėjo tokius aklus fanatikus išauklėti.

Reikia tačiaus gerai patyrinėti: bene bus tik ėia darbas Rusijos provokatorių bei šnipų, kurie turėdami lietuvių tarpe savo agentus už Rusijos rublius griauna mūsų geriausius užmanymus, didina nesutikimus tarp mūsų visuomenės veikėjų; kurie ir mūsų socializmą taip veda, kad iš tokios prakilnios ideos pasidaro tik skarmalai... Ar nelaikas būtų toliau matantiems imtis už darbo ir apvalyti mūsų socializmą nuo tokios (bene rusų) politikos, nes ėia tikrai nuožvalgumu kvėpja... Gana jau duoti toliau save mulkinti; visosvietinis socializmas su panašiu lietuvišku „cilizmu“ nieko bendro neturi ir tokį „cilizmą“ reikia šluoti laukan! Tu „Vien. Liet.“ stovėk savo pozicijoj stipriai ir ant toliaus, varyk savo šventą darbą, valydamą mūsų dirvonus nuo niekšiskų apsiėsiškumų, o tie kurie tave šiandien niekina ir persekioja, patįs dings iš lietuvių tarpo, o jų vietas užims protingesni žmonės, kurie dirba ir dirbs lietuvių tautos labui ne niekindami vienas kitą, bet broliškai darbuosis mūsų tautos ateičiai ir visosvietiniam darbo luomų išsiluovsavimui.

Užtaigi šalin su panašum nelaimingu mūsų „cilizmu“! Tegul jo vietą užima tikrasis socializmas, nešantis brolybę tarpan pasaulio tautų!..

St. Miliauskas,
Tamaqua, Pa.

DELEI METRIKŲ IR LAIVAKORĖJŲ.

Katrie siunčiat savo giminėms ir pažįstamiems į Lietuvą laivakortes, visados prašykite, kad kiekvienas atsivežtų su savim savo metrikus, — vyras ar moteris, vaikas ar mergina, visi kuriems tik prisieis legališki reikalai, ar tai norėsite Amerikoje apsigvesti, be metrikų dabar jau negalima gauti šliubas. Tas įsakymas išėjo iš valdžios, delto kad tankiai pasitaiko, jog tūli apsigveda po kelis kartus; o kada metrikus turės to nebus galima padaryti.

Labjausiai merginos, kurios važiuoja pas vaikus su tuo jau tikslu, tai yra kad apsigvesti, — būtinai privalo vežties metrikus; paskiaus nereikės berašinėti kam, kad atsiųstų metrikus.

Kitas dalykas. Kurie rašote Lietuvon, savo giminėms laiskus, o labjansiai siųsdami laivakortę, turėkite už didžiausią pridėrytę rašyti gerus ir teisingus adresus; jeigu patįs negalite gražiai parašyti, tai prašykite toki, katrias gali gerai rašyti. Kiek tai laisčių dingsta arba po pūsmetį klaidžioja su didžiausiais reikalais ir kiek mūsų žmonės iš to turi nūstolių! Du trečdaliai Amerikon ateina lietuvių laisčių, kurių geriausis pačtoriai negali suprastikas, kam ir kur yra parašyta. Per tą dingsta laiskai. O delei negėrų laivakorėjų nekartą lieka gražinami keleviai atgal. Kiek tai vargo, kiek tai nūstolio lietuvių turi pakelti dėl neteisingų adresų!

J. K. Mikas.

PRANEIMAS.

Pranešu visų žinią, jog verėnu kniungą „Mintis Imtintinų (Dėdelių) Žmonių“, žėdnai dieni per metus. Reikia bus 300 mlėtis, surinktos per L. N. Tolstoją. J. J. Mikas.

KAZYS PUIDA.

UNDINE.

IRMA. Atvažiuavau pasiilgus... atvykau tavo meilės ištroškus... save tau atvežiau ir noriu tave sau gauti...

GARŠVA (atsikelia, vaikščioja, sustoja; mąstyti kaž-ką svarsto). Irute...

IRMA. Klausaus.

GARŠVA. Irute... (nor sakyti dar kaž-ką, pamąja ranka ir nučina prie stalo).

IRMA (ateina iš užpakalio, atsiremia kairiąja ranka įo peties ir varto dešiniąją planus ant stalo). Visi planai užbaigti?

GARŠVA. Visi.

IRMA. Daug dar darbo?

GARŠVA. Paskutinį lataką baigia vesti.

IRMA. Greitai kurorto atidengimas?

GARŠVA. Už dviejų savaitių.

IRMA. Tai, vadinasi, kurortą įrengi?

GARŠVA. Dar kursalė reikia baigtistatyti.

IRMA. Bet planas padirbtas?

GARŠVA. Padirbtas.

IRMA (grįžta atgal sofon ir kaž-ką galvoja). Jonuli!

GARŠVA. Klausaus.

IRMA. Eik šen.

GARŠVA (Eina prie jos). Ką-gi man gero pasakysi?

IRMA. Sėskis čia... (Apkabina jį ir ilgai, karštai bučiuoja).

GARŠVA. Irute! mano Irute!

IRMA. Už trijų dienų...

GARŠVA. Nekalbėk! (pašoka).

IRMA (sulaiko jį). Klausykis, aš tau ką kito pasakysiu.

GARŠVA (sėdas). Ką gero?

IRMA (glaudamos jį). Už trijų dienų mudviejų vestuvės.

GARŠVA (atsidūsta giliai). Tu tyčiojies iš manęs?

IRMA. O ne, ne!... Už trijų dienų Peterburgan atvažiuos mano tėvas ir mudu apsi- vesiva.

GARŠVA. Peterburge?

IRMA. Taip. Aš turiu šiandien skubėti Vilniun.

GARŠVA (nusigandęs). Šiandien?

IRMA. Taip, tuojau. (ploja delnais). Mikai, Mikai, greičiau.

4.

MIKS (duryse). Klausaus.

IRMA. Kad mano arkliai tuojau būtų.

MIKAS. Jau užvažiuo.

IRMA. Tai lauk manęs prie vežimo.

5.

GARŠVA. Irma, kodėl taip ūmai?

IRMA. Taip reikia... Tu, mano karalait, tu (bučiuoja jį) likies kurorto direktorium... užmirši savo Irutę...

GARŠVA (užgautas). Irma!

IRMA (taisos). Padaryk man gerą — palydėk mane Peterburgan.

GARŠVA. Nelengva man išvažiuoti.

IRMA. Man lengva buvo iš Sibiro čionai atvažiuoti, o tau sunku mane Peterburgan nulydėti?

GARŠVA. Neišmėtinėk man, Irute... Aš toks dabar ištyžęs, toks menkas ir silpnas...

IRMA. Gerai, tai aš tavim valdysiu ir už tave galvosiu... (Glamonėjas). Sutinki, Jonuli?

GARŠVA. Gerai, būk antruoju manim.

IRMA (užsivelka žaketa). Rengkis greičiau. Važiuojava tuojau Vilniun.

GARŠVA. Kad...

IRMA (pusiau juokaudama, pusiau rimtai). Nesipriešink, daryk ką sakau.

GARŠVA (išeina drabužių).

IRMA. Nebegrįžsi, Joneli, daugiau... oi nesugrįžsi čionai!

GARŠVA (ineina paltu apsitaisęs, skrybėlė rankoje). Apsitaisiau.

IRMA. Važiuojava, meiluži, važiuojava... gal užeisiva pakeliui senąjį mudviejų meilės taką... gal nuyksivą neišmatuotąjį laimės urmanan...

GARŠVA (nesuvoktinai atkartoja). Taip... laimės neišmatuotąjį urmanan...

IRMA. Už trijų dienų atšvesiva mudviejų vestuves...

GARŠVA (silpnai protestuodamas). Irma!

IRMA. O paskui... paskui neišbrendamajon jausmų taigon... platųjį rytojaus giedros urmanan... Ir bus mudviem jauku, gera ir giedra...

GARŠVA (užhyponotizuotas). Taip... taip... bus mudviem jauku, gera... giedra... (abu išeina).

Uždanga pamažu leidžias.

Šiauliai. 15. IX. 911.

G. SUDERMANN

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

GAFFKE.

O vis-gi, miela Marike... nežinau, kodėl vadinu tamstą „miela Marike“, — meldžiu atleisti, gal taip elgties man negalima. Norėjau paklausti: tamsta kaž-ko bijaisi?

MARIKĖ.

Galbūt katės?

GAFFKE.

Ko, aš nežinau.

MARIKĖ.

Na, o jeigu katė — aš, o pelė kas-nors kitas?

GAFFKE.

Tai negera būtų iš tamstos.

MARIKĖ.

Ar galima vienu kartu kate ir pele būti?

GAFFKE (pamanęs).

Taip, galima. Bet tuomet reikia neatsižvelgti savo paties pražūti.

MARIKĖ.

Ar žūsi, ar ne — kam gi tas gali rūpėti?

GAFFKE.

Marike, miela Marike! Taip tamsta neprivalai kalbėti.

MARIKĖ.

Taip, tas neišmintinga. Tiesiog beprotiška. Na, tai niekai... Šiąnakt — Joninių naktis. Ar matai tamstą tą ugnį — ten. Turėjo ją užgesinti. Bet anakur, iš užpakalio, ant kalno... anakur, anakur... Ak, kaip puiku, kaip laisva!...

GAFFKE.

Arčiau priėjus pamatysi tamstą nešvarių lentų krūva.

MARIKĖ.

Bet ne!

GAFFKE.

Ir tai su viskuo taip, kas tik sužimba, kas negia — tarė barsukas į triušį ir inkando lig kraują į nosį... Verčiau išgerk tamstą, o nesiteisink taip labai. Nes dar neištikimiau dalykas išrodys.

MARIKĖ.

Neprivalai tamsta taip kalbėti. To aš nenoriu. Aš neleisiu man Joninių nužeminti. Aš noriu šiandien jomis džiaugties... tiktai šiandien... ir niekuomet daugiau.

GAFFKE (sujudęs).

Miela Marike, aš nežinau, kas tamstai yra, ir nenoriu to žinoti. Bet toje kovoje — atminti tamsta, kad turi vieną draugą, ant kurio gali atsistoti ir dabar ir visuomet. Aš nežinau, Marike, kaip tas aiškian pasakyti... Bet visą gyvenimą nešiočiau tamstą ant rankų. Aš taip saugočiau tamstą, Marike.

MARIKĖ.

Ar-gi tamsta nežinai, kas aš?

GAFFKE.

Žinau... žinau.

MARIKĖ.

Ir kas tokia mano motina?

GAFFKE.

Viską žinau.

MARIKĖ.

Kas-gi dabar man galvoti?

GAFFKE.

Marike, aš nenorėjau to sakyti. Žinau, kad tas dar peranksti. Reikėtų visas apsvarstyti, nesiskubinant, pamažu. Galbūt ir negera iš mano pusės, bet... Man bangu už tamstą... Aš pats ir-gi bijausi, Marike! Nežinau, ar kas tamstą šįryt sutiks Karaliaučiuje ant stoties. Bet turi gi tamsta žinoti, kur eini! Turi tamsta žinoti, kas tokia esi ir kame tamstos ateitis.

MARIKĖ (lengvai, kuone vai-

todama).

Ak...

GAFFKE.

Jokio atsakyme iš tamstos nereikalauju... Aš pats dar turiu apie tą parašyti tėvui. Juk jis ūkininkas, delto negaliu jo aplenkti.

MARIKĖ (traukias atbula, be-

balsiai).

Galbūt... to tiktai man ir reikia... Ak... (sumunka ant kedės).

GAFFKE.

Kas tamstai? Gal vandens reikia? ar vyno?

MARIKĖ.

Vyno! Ten... iš vazos. Vyno.

GAFFKE (paduoda vyną).

MARIKĖ.

Ačiū. (Geria). Dar niekas nieko ligšiolei man nepadaė.

GAFFKE.

Ant rankų nešiosiu tamstą.

MARIKĖ.

Bet lig vestuvių niekas apie tą neprivalo žinoti.

GAFFKE.

Na, galbūt per vestuves? Galbūt tėvelis, šampaną begeriant, atsistos ir pasakys: tarpe mūsų dar yra sužieduotų porėlė. Tuomet bus labai gražu, Marike.

MARIKĖ.

Ne, ne... aš tiek darbo turėsiu per vestuves. Reikės pietumis rūpintis, paskui Trūda išleisti.

GAFFKE.

O paskui, jaunavedžiams išvažiuos?

MARIKĖ (sunkiai prisiversda-

ma).

Jiems iškeliauvus — tuomet — taip.

GAFFKE (sugriebęs jos rankas).

Ačiū... ačiū, Marike... aš...

MARIKĖ (pasiluosnodama).

Tss... (iš-uz scenos girdėti balsai).

Scena V.

Tie patys — Trūda.

TRŪDA.

A, p. pastoras čia. O mės visur tamstos jėškom.

GAFFKE.

Tuojau aš einu.

TRŪDA.

Juk jau mės visi grįžtame.

GAFFKE.

Negali būti! Kartais užsiplepi žmogus ir pats nepatėmiji. (Išeina.)

Scena VI.

Trūda — Marikė.

MARIKĖ (stipriai ją apkabin-

dama).

Tu myli mane, mažute?

TRŪDA (paniūrus).

Aš visuomet mylėjau tave.

MARIKĖ.

Kodėl taip kalbi? Aš viską padariau... viską padariau. Dabar viskas bus gėfai.

Scena VII.

Tie patys — Vogelreiter — Kristina — Gaffke — Georg.

VOGELREITER.

E, mielas pastorai, kiekvienas daro, ką įstengia — tarė barsukas į triušį ir inkando lig kraują į nosį... Verčiau išgerk tamstą, o nesiteisink taip labai. Nes dar neištikimiau dalykas išrodys.

GAFFKE.

Ne, aš jau verčiau atsiseikšiu! O tai dar manęs čia ilgai ir nebeprims daugiau.

VOGELREITER.

Čia tamsta mėgiamas... visų mylimas...

GAFFKE.

O tamsta manai, kad aš to nejučiu? Ir nesidžiaugiu iš to? Kad nebūtų taip, tuoj parodyčiau dantis.

VOGELREITER.

Na-gi, parodyk tamstą.

GAFFKE (laimingomis akimis pažvelgęs į Marikę).

Ne! Labanaktis. (Atsisveikina su visais).

VOGELREITER (į save).

Taip, taip!

GAFFKE.

Labanaktis panelei Marikei.

MARIKĖ.

Labanaktis ponui pastorui.

VOGELREITER (į Georgą, kuris atidžiai sekdamas tą sceną, žengė porą žingsnių pirmyn).

Palydėk jį, Georg.

GEORG (lyg atbudęs).

Gerai, dėde.

(Gaffke ir Georg išeina).

Scena VIII.

Vogelreiter — Kristina — Marikė — Trūda — paskui Georg.

KRISTINA.

Taip, taip — netrukus, Henrik, mūsų namas visiškai ištuštės.

VOGELREITER.

Taip jau turbūt reikia, senute. Vienuolikta valanda. Laikas gulėti.

TRŪDA.

Labanaktis, tėveli.

VOGELREITER.

Labanaktis! (Maloniai.) Mažute, mano, mažute.

MARIKĖ.

Labanaktis!...

VOGELREITER.

Kada-gi tu sugrįžsi?

MARIKĖ.

Rytoj, dešimtą valandą vakare.

VOGELREITER.

Žiūrėk, būk išmintinga... Supranti? Bereikalo nesitampyk, kad nereikėtų per vestuves gulėti...

MARIKĖ.

Ne, ne.

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa.)

ar intikrinėti, o areštuoti ar persekioti kaltininką tegalį kunigaikštis ir kiti valdytojai. Už tad visas auklėjimo darbas dvasiškių rankose. „Vaikų bei jaunimo auklėjimas pavedamas dvasiškiams, kurie mokina juos pirmiausia moraliskumo bei doros, o tik paskui mokslų. Utopijos mokytojas vartoja visus savo gabumus ir prityrimus, kad užvais lipšnioje bei išpūdingoje vaiko sieloje tuos principus, kurie ilgainiui privalo būti valstijos ramstis... Protavimo bei tikėjimo laisvė Utopijoje neliuosia nuo suvaržymų. Tiesa, Moras intikrinėja mus, būk Utopas „suteikęs visiems pilną laisvę galvoti bei tikėti“, bet čia-pat jis pastebi, jog „doros vardan jis rūšiai bausdavo tą, kuris žemindavo priimtąs vertenybę mokslu, būk siela mirštanti drauge su kūnu, ar kad pasaulis be jokios Apveidos valdomas“. Toliau sakoma, jog utopijiečiai „nepripažįsta dargi žmogumi to“, kuris atmete religijines tiesas, ir „pilna teise“ atima iš jo piliečio teisės. Dar toliau paraiškoma, kad tokių materialistų „nieku nebūdžiama, pasiremiant numanymu, jog žmogaus tikėjimas nepriklauso nuo jo valios. „Vie-ninteliai, kas su jais daroma — tai draudžiama jiems reikšti savo nuomonės viešai, bet leidžiama kalbėtis su galvočiais ir ypač su kunigais“.

Prie valstybinių Utopijos įstaigų priklauso ir vergija. Vergai atlikdavo pačius bjauriausius bei sunkiausius darbus. Vergų padėjimas — ne patai-ka: jiu patekdavo karuose suimti ir nusikaltėliai, bet jų amžinas likimas—nepasilaujas darbas. „Utopijiečiai mano, kad vergija nusikaltėliams nemažiau baisesnė už mirtį ir beto atneša valstijai naudą. Dirbas žmogus, tarydavo jie, naudingesnis už lavoną... Kad turėti daugiau vergų, utopijiečiai jieško užsieniuose pasmerktų mirtin. pirkdami juos už mažus piningus, o dažnai net dykai gaudami. Vergai papildomi dar padieniais darbininkais gretinųjų valstijų, patiems pasisiūlant ir esą tai daugiau samdininkai. Vergai nešioja grandinius ir galį būti kuniškai baudžiami. „Ištatai leidžia šeiminkui mušti tinginį“. Išvidiniam skirtumui vergo galva šiek-tiek apskusta apie vieną ausį, kuri truputį apipjauta. Ginklų vergas negali liesti, o ne, tai baudžiamas mirtimi. Kuomet nutestieji vergai sukūla, jie užmušami, kaip laukiniai žvėrys, nėsa. — rezonuoja Moras, — grandiniai jiems jau nesunkūs“...

Toksai yra, trumpai nupasakojus, socialiai-politikinis Utopijos sutvarkymas. „Moro panegiristai, — sako prof. Vipper. — labai rūpinasi sutaikinti šiandieninį skaitytąją su XVI. metašimčio humanis-tu, stengiasi susilpninti įspūdį iš jo aprašytojo vergų padėjimo“. Čia prof. Vipper pastebi, kad nėsa reikalo del to „nukaisti“, nesa „praktikoje net ir labjusia civilizuoti šių dienų žmonės netoli dar te-mužo nuo „Utopijos“ tvarkos“. „Argi, — klausia jis, — Moras neprašė visur esančios kriminalinio baudymo sistemos, kaip priverstino darbo sunkiausiose aplinkybėse? Prof. Vipper nekalba vien apie tai, kad Moras piešia „idealę“ tvarką ir, savo pirmtakūną Platoną pasekdamas įveda jon toki prozainį institutą, kokio yra vergija. Sujungti vergija su idealu — tai daugiau atsakomybės reika-laujas žingsnis, ne kad pateisinti priverstinąjį vergo triušą įvairiais praeinančiais dabartinais visuomenės tvarkos neprietekliais.

Reikalinga buvo pakalbėti čia apie socialiai-politikinį Utopijos sutvarkymą, nes tik ankštame są-ryšyje su bendroms valstijos įstaigomis galima kaip reikiant suprasti ir visos jos pedagoginės įstaigos. Viršuj jau matėme, kad „utopijinis mokytojas“ visomis išgalėmis rūpinasi, kad padarius iš vaiko ištikimas tėvynės pilietis, atrama ir ramstis „valstijos gerovės“. Tokie mokytojai yra utopijinė dvasiški-ja. Jų rankose ištisa, paini visuomenės auklėjimo sistema. Pirmtinis tokio auklėjimo pamatas Uto-pijoje yra — tai šeimyna, ne kaip pas Platoną, kur šeimyniniai pamatai išrauti su šaknimis. Pas Pla-toną kova priešais asmenę nuosavybę priversta ligi kraštutinio logiškojo momento: jo „respublikoje“ nėra šeimynos, motinos nepažįsta savo vaikų, vai-kai — motinų, santukos prietikius trumpalaikiai ir valstijos nustatomi. Ir suprantama, juk tai — pri-vatinis gyvenimas, pavydu, egoizmo ir tolygių ar-dančių tvarką pasiryžimų šaltinis, čielybės tvirty-bė griauņas. Tomas Moras neišdriso taip toli ženg-ti. Jo idealas — patriarchalė šeimyna, giminės tvarka, kur „moters klauso vyrų, vaikai — tėvų, o tarp savęs jaunesnaisi — vyresniojo. Vyrui nubau-džia savo žmonas, tėvai ir motinos — vaikus, teismo-griebjasi išskirtinai svarbjuose „atsitikimuose“. Moters taip-pat gali tapti dvasiškiomis, bet tik na-lės ir subrendusių metų. Kaip ir kiti „Atgimimo“ epochos humanistai, Moras reikalavo moteriškai

(T. b.)

KELETAS ŽINIŲ APIE VALDŽIĄ IR VALSTYBES.

(Užbaiga.)

Haiti	— 1,400,000	... 10,204.
Honduras	— 553,446	... 46,259.
Liberia	— 2,060,000	... 35,000.
Mexika	— 13,607,259	... 767,005.
Nikaragua	— 600,000	... 49,200.
Panama	— 360,542	... 32,380.
Paraguay	— 635,571	... 196,349.
Peru	— 4,500,000	... 697,640.
Portugalija	— 5,423,132	... 35,490.
Salvador	— 1,707,000	... 7,225.
Sveicarija	— 3,741,971	... 15,976.
Uruguay	— 1,111,758	... 72,210.
Venezuela	— 2,591,000	... 593,943.

Tad iš viso šiose respublikose yra 651,681,717 žmonių ant 17,010,429 ketvirtuotų mylių.

Aprubežiuotos (konstitucijinės) monarchijos:

Austro-Vengrija	— turi 49,418,596 žmones ant 261,035 ketvirtuotų mylių.
Anglija	— 45,216,665 ... 121,391.
Belgija	— 7,074,910 ... 11,373.
Bulgarija	— 4,284,844 ... 37,200.
Danija	— 2,585,660 ... 15,388.
Graikija	— 2,433,806 ... 25,014.
Hollandija	— 5,898,429 ... 12,648.
Ispanija	— 19,503,008 ... 194,783.
Italija	— 32,475,253 ... 110,550.
Japonija	— 53,875,390 ... 147,655.
Juodkalnija	— 228,000 ... 3,630.
Norvegija	— 2,302,698 ... 124,129.
Persija	— 7,653,000 ... 628,000.
Rumunija	— 5,912,520 ... 50,720.
Serbija	— 2,493,770 ... 18,630.
Švedija	— 5,476,441 ... 172,876.
Turkija	— 41,049,720 ... 1,622,080.
Vokietija	— 64,903,423 ... 208,830.

Suėjus visus žmones po valdžią aprubežiuotų monarchijų išsina 272,786,133. gyvenančių ant 3,765,932 ketvirtuotų mylių.

Neaprubėžiuotos monarchijos (despotijos):

Abyssinia	— turi 3,500,000 gyventojų ant 150,000 ketvirtuotų mylių.
Rusija	— 160,095,200 ... 8,647,657.

Šiose dviejose despotijose gyvena 163,595,200 žmonių ant 8,797,657 mylių.

Iš viršų primestų skaitlinių mes turime skaisčių išvedimą, kad beveik dviem trečdaliais daugiau žmonių didesnėse valstijose gyvena jau po respublikoniškos valdžios forma, ir kad po despotiškoms valdžiomis gyvena jau per pusę mažiau, negu po konstitucijinėmis monarchijomis. Didžiausia despotija ant svieto dabar nepasiliko Rusija, kuri stūko akyvaizdėje liūso pasaulio viduramžio retėžiais tebebarskindama...

Amžinutis.

TOKOLOGIJA.

I.

Žodis „tokologija“ yra paimtas iš graikų kalbos; susideda iš dviejų žodžių: „toko“ — reiškia gimimas ir „logo“ — reiškia mokslas arba kalba. Kada tos dvi žodėlytės susideda į vieną, pasidaro žodis „tokologija“ arba mokslas apie gimimą. Arčiausiai išsina, kad „tokologija“ yra mokslas sveikų kūdikių auklėjimo.

Mokslas kūdikių auklėjimo šiandien yra vienas iš svarbiausių, nes draugijos pagerinimas tik tada įvyks, kada žmonija supras mokslą kūdikių auklėjimo. Tokologija ir apskritai mokslas kūdikių auklėjimo, arba Eugenika, šiandien pas lietuvius yra visai užmirštas; o vienok būtinai reikalingas lietuviams, taip Didžiojoje Lietuvoje, Prūsijoje, taip ir Amerikoje; nes, teisybę sakant, lietuviai tik pertai yra prilnikę prie blogų darbų, kad jie yra blogai arba nemoksliskai tėvų auginti ir auklėti. Kad išauklėti gerą pilietį, būtinai reikia tėvams ir vaikų auklėtojams pažinti tokologiją.

Tokologija turi pasiskyrus temą, kad išaiškinti kaip ir kokių būdu galima pagimdyti geras kūdikius ir iš jų padaryti gerą žmogų, naudingą draugį ir veiklų, darbštų savo tautai ir žmonijai pilietį. Paimkim mokslą agrikultūros; jis mokina, kaip galima žemę pagerinti, kad augtų gausi ir derlingi javai, kviečiai, rugiai, miežiai, žirniai, etc. Paimkim biologijos mokslą, — apie gyvus daiktus: jis užsima tyrinėti, kokios yra ypatybės pas augmenis ir pas gyvūnus, ir išpasakoją, koksai yra skirtumas tarpe dviejų gyvų daiktų, tarpe gyvūno ir tarpe augmens. Ir galų gale biologija pasako, kad augmenų gyvybė reikalinga žvėrimis, ir atpenk augmenims yra reikalingi žvėris; taip yra reikalingi ir žvėris žmonėms, kovotojams už geresnį būvį.

Ko mokina tokologija?

Tokologija visu-pirmu mokina, kad kiekvienas tėvas ir motina gimdytų sveikus kūdikius; jei norim pagimdyti ir išauklėti geras piliečius, kurių šiandien tokią yr draugijoje stoka, būtinai tėvai turi paliauti vartoję alkoholį ir kitus svaiginančius gėralus, kaip alų ir degtinę.

Vienas iš Amerikos garbingiausių mokslinčių, ex-prezidentas Harward universitetas Dr. Eliot, kuris dabar keliauja apie žemę, pastaruoju laiku pribuvo į Činiją, kur tyrinėja chinų kūdikių auklėjimo mokslą; jis vienoje prakalboje pasakė: „kūdikis, kuris gimsta iš girtuoklės motinos, jau nebeturi 5 dalies savo sveiko proto da prieš gimimą, negu būtų turėjęs užgimdamas iš tos pačios blaivios motinos. Kada 1869 met. aš patekau į Harwardo universitatę prezidentu, patyriau, kad tų motinų, kurios vartoja svaiginančius gėralus, vaikai sunkiai mokinasi lekeijas ir tankiai jų neišduoda mokytojams, kaip reikia, o baigusis mokslą tokie yra negabūs savo profesijoje“.

Garsieji išradėjai, kaip Franklynas, Morse, Edisonas ir visa jų eilė, vis yra gimę iš blaivių motinų, tas liūdią, kad vaikai gimusie iš blaivių motinų yra daug gabesni ir greičiau atsižymi draugijoje kultūros ir mokslo darbais“.

Mums lietuviams yra labai reikalingi įvairi gabūs vyrai, kokių mes da neturime tik delto, kad nemokame mės, tėvai, kūdikių auklėtojai, išauginti sveikų ir blaivių kūdikių. Mūsų tėvai kuone visi vartoja svaiginančius gėralus. Apskritai imant, gal tik 10 procentas tėvų (vyrų) yra, kurie svaiginančių gėralų nevertuoja. Moteris, tai yra kūdikių motinos, mažiau vartoja svaiginančių gėralų; bet visgi yra apskaityta, kad iš visų lietuviškų motinų yra blaivių vos tik 30 procentas (Amerikoje); tas reiškia, jog iš 100 motinų, tiktai 30 yra blaivių motinų. Koks baisus reginys! Tas reiškia, kad 70 procentų lietuviškų kūdikių jau motinos ysejuje būna užnuodyti ir apsvaiginti alkoholiu...

Tokių būdu lietuviškų motinų kūdikiai apsigimsta per tėvo ir motinos kaltę alkoholikais. Tokie vaikai jau paauę, kada laikas ir proga yra dienė ar vakarėnį mokyklą lankyti, ar kokio amato mokintis, jie apverčia tą laiką karčiamose arba bolinėse, kur prie alaus stiklo bestovėdami nusilpnai protą, sveikatą ir jokio amato neišmoka, delto visą gyvenimą skursta.

Visi draugijos išmatos, kaip va žmogžūdziai, plėšikai, ekspropriatoriai, paleistuviai ir kiti iš tvirkę draugijoje nenaudingi žmonės paeina nuo blogo tėvų išauklėjimo. Sociologai patyrė, kad motina, katra vartoja svaiginančius gėralus ir gimdo kūdikius, nevien užlėčia silpnaprotyste savo kūdikius, bet ir savo kūdikių vaikus. Medicina žino, kad motina, kuri vartoja alkoholį, užkrečia arba pasiekia su alkoholio nuodais net ketvirtą gentkartę. Jūs motinos, kūdikių auklėtojos, kurios vartojate svaiginančius gėralus, atmintkite kokią baisią piktazolę sėjate ir tūkstančius nekaltų vaikelių apgimdote alkoholikais! Dr. Parkhurst, vienas iš garsiausių Amerikos sociologų, pasakoją, kad Suv. Val. kasmetas per motinų kaltę 10 tūkstančių kūdikių apsigimsta alkoholikais.

Tokologija mokina, kad visos motinos ir tėvai, kurie tveria šeimyną, turi būti blaivi ir sveiki protiskai, nes sociologijos arba draugijos mokslas mokina, kad iš blaivių ir sveikų tėvų gema sveiki ir protingi kūdikiai, kokių reikalauja mūsų gėdynės draugija ir mūsų laikų mokslas.

Šitame trumpuotyje iš tokologijos mokslo briežinėly apkalbėjome reikalą tėvams, kūdikių auklėtojams, sustoti vartojus svaiginančius gėralus. Kita syki pakalbėsime apie kitus skyrus tokologijos mokslu.

Mikas Stakėnas,
Gardner, Mass.

ATSIMINIMAI.

Kur upės banguoja Nemuno ir Nėrio,
Kur spind užeruose vandno kristolinis,
Kur medžiai linguoja supami nuo vėjo,
Kur niūkso šešėlis, giružės naktinis,
Kur orui apšilus kad brekšta aušrelė,
Sukelia dainorių chorą kuodidžiausį.
Juosius išmaitina motušė girelė,
Jie gieda su noru jai hymną puikiausį.
Tęn stovi bakužės senos, samanotos,
Tęn broliai, seselės mano tebgvyvena.
Tęn praeities dienos linksmai sunaudotos,
Tęn laimė-smagumas saldžiai pakutena.
Tęn juk ir varguolis — sotus ir turtingas,
Kitur jis paliegęs alkanas badauja.
Būdamas tėvynėj gal būčiau laimingas,
Dabar mane šaltis ir badas jau pjanja!
18. 3. 12. **Pinavyjas.**

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Kova tarp miestiečių. Padirba tam tyčia 18 pagaliukų, 4 colių ilgio ir 2 colių storio ir paskiaus lazdy tiek būna, kiek žaidikų. Lazdos apie 12 colių ilgio ir apie 3 colių storio. Žaidžia kur ant pievos ar ant dirvono, panašiai kaip va amerikonišką bolę. Sutarę tarp savęs, ant kiek atstumos (šimtas ir puse, ar daugiau, ar mažiau, pagal sutarties) sieksnių pastato du miestuiku iš tų 18 pagaliukų. Miestuikai statosi taip: ant sieksnio platumos, apėrežia žemę ir viduryje stato miestą; pirmiausiai deda 4 pag., ant tų skersai 3, ant tų trijų — 2 ir jau miestas. Taip sustato tuos du miestus. Paskiaus išmatuoja nuo vieno iki kito lygiai atstumą į vidurį ir stoja žaidikai ant tos vietos, paskirdami save ant lygios. — vieni priguli į vieną, kiti į kitą miestelį. Turi žėdnas po lazdy ir pradeda mušti; pradžia iš bile katros pusės kampanijos. Žėdnas meta lazdy į savo miestuką, taikindamas išmušti nors vieną pagaliuką iš savo miesto. (Pasarga: Iš pirmos kampanijos narys muša, paskiaus muša iš antros narys ir taip toliau iš eilės.) Kurioji smarkesnė mušikų kampanija, toji pirma sumuša sau užduotą miestuką; tai reiškia jie suėmė nelaisvėn auos, sumusdami jų miestą. Katrie turi neišmušę kiek pagaliukų iš savo užduoto miestuko, tai tie turi savo priešus tiek kart ant savės apnešti aplinkui viso to daikto, kur žaidžiama.

Šitas žaidimas yra žaidžiamas tarp mokinių Gegužinio valstiečių mokyklos, Vilniaus gub. (turbūt ap nepaskolintas iš rusų) **Jonelis.**

HUGO.

Turbūt nebuvo pasaulyje žmogaus, kuris dar gyvu būdamas, būtų užsipelęs tokią garbę, kaip Viktoras Hugo. Ir buvo už ką jį gerbt: tai didžiausias franzių poetas ir pilietis. Tiesa, savo gyvenime jis, kaip ir daugelis idėos žmonių, buvo persekijojamas, ir tik ant galo gerbjamas. Męs bandysime peržvelgti jo gyvenimą ir svarbiausius darbus.

Viktoras Hugo gimė 26 vasario 1802 metų Bazansone. Jo tėvas Leopoldas paeina iš franzių dvarponių; jis ilgus laikus tarnavo kariuomenėje, daug kariavo ir dasitarnavo net į generolus. Bekariaudamas 1795 m. jis susipažino su duktere turtingo laivų savininko Nante, kurią tuojaus vedė ir kuri pagimdė keletą vaikų, iš kurių trečias buvo garsiuoju Franzių poetu.

Tik ką užgimęs kūdikis Viktoras buvo labai silpnas ir mažutis. Gydytojas sakė, kad jis nesulaukęs kelių savaičių mirs; bet kūdikis netik nenumirė, bet sustiprėjo. Nei kiek jam nekenkė nei keionė iš Franzių į salą Elba. Mat kada Viktorui buvo vos tik metai, jo tėvas buvo ten perkeltas tarnaut. Ant Elbos mus būsiantis poetas pradėjo ištartį pirmutinius žodžius italų kalboje. Vienok jis čion neilgai buvo. Žiemą 1805 m. tėvas turėjo sekti paskui Juozą Bonapartą (Napoleono brolių) į Neapolį, o jo šeimynai prisiėjo kraustytis Paryžiun. Už nekurio laiko tėvas už atsižymėjimus buvo nuskirtas vadu pulko „Rojal—Kros“ ir Avelino gubernatorium. Bet nesuspėjo jis atsiskauti savo šeimyną, kaip Juozas Bonapartas leidosi Ispanijon ir Hugo tėvas kartu su juom, o šeimynai vėl prisiėjo kraustytis Paryžiun. Paryžiuje ponia Hugo apsigyveno gilumoje Feiliantino skersgatvio, tai yra tuščiausiaje Paryžiaus kvartale. Namas, kuriame jie gyvenono buvo gana didelis ir turėjo didelį sodą gėlemis išsodintą; bet šalip sodo riogsojo mėšlynai. Šis namus lig revoliucijos vadinosi Feiliantino vienuolynu. Vienok nei storos masiviškos sienos to namo, nei jo atskirumas negalėjo apsergėti nuo karių bildėsių Imperijos laikų. Ir Hugo šeimyna, tai yra motina su savo vaikais, matė tuometinius istoriškus nuotikius ir jais interesavosi. Šiaip jau motina mylėdavo ramybę, niekur neišėidavo, ir niekas pas juos neateidavo. Ji užsiimdavo tik savo vaikų auklėjimu, kurią jie labai mylėjo ir kurios klausydavo. Vaikai labai gerai mokinosi; gal jiems mokslas sekėsi daugiausiai delto, kad motina visuomet išleidavo sodan žaistų ir lavintųsi gymnastikoje. Toks racionališkas auklėjimas stiprino kūną ir vystė protą. Iš kitos pusės Viktorui iš-pat kūdikystės prisiėjo susipažinti ir su sunkiomis gyvenimo valandomis. Viena iš tokių valandų, tai sušandymas generolo Lagorri, kuris buvo Viktoro krikštų tėvu, ir kurį Viktoras niekad negalėjo užmiršti. Jis buvo sušaudytas už politiškąjį prasikaltimą. Iš kitos pusės tais pačiais metais buvo ir daug linksmybų; mat Viktoro tėvas buvo nuskirtas Madrido gubernatorium ir visa šeimyna ten nusikraustė. Bet ir čion neilgai Hugo šeimyna gyveno, tik apie vienus metus. Jau 1812

metuose ispanai prispyrė francūzus išsikraustyti iš Ispanijos (Tais metais buvo karė Francijos su Rusija. — „francūzmetis“). Hugo šeimyna vėl sugryžo Paryžiun ir apsigyveno tame pačiame name. Dabar jau nebuvo taip linksma, nors viskas buvo taip pat, kaip ir pirma, nėt ir mokytoju buvo tas-pats Lerivieras. Vaikai vis lavinosi po motinos didelė intekne, kuri prisilaikė monarchiškų pažvalgų. Smažiausiomis vaikų žaislėmis buvo barikadų dirbimas, stogais laipjojimas ir pasipėsimas, kas labai nepatirdavo motinai. Kitais metais jie persikraustė gyventi netoli pažįstamo Fuše, su kurio duktere Viktoras susipažino ir kuri vėliau tapo jo moteria.

Tuom pat laiku visa Europa buvo sujudus prieš Napoleoną; visų akys buvo nukreiptos į armijas, kurios artinosi Paryžiaus link; nuo to neiško nei Viktoras. Napoleono imperija griuvo, ir sugryžo Burbonai. Nevienkios politiškos tėvų pažvalgos pagimdė didelius šeimyniškus nesutikimus ir jie persiskyrė. Napoleoni sugryžus iš Elbos, tėvas atgavo geresnę vietą ir vaikus atidavė mokintis pensionan. Šalip to jie dar lankė kursus kolegijoje Lui—de—Gran, kur klausė lekeijas iš filosofijos, fizikos ir matematikos. Užvis labiausia Viktoras mylėdavo rašinėti eiles — jį traukė poezijos link. Nors dar nemokėjo kaip reikia eiluoti, bet taip sau malonumo delei vertė francūzų kalbon Horacio odas ir ištraukas iš Virgiliaus. Apskritai visi klasikai ant Viktoro, dar 12—14 metų vaiku būnančio, darė didelį įspūdį. Šiuom laiku jis biskis po biskį pradėda keisti savo monarchišką, per motiną inkvėptą pažvalgą į laisvesnes. Jisai pradėda neapkeisti Napoleoną už jo tyranizmą, bet Burbonus geodoja kaip liuosybės šalininkus.

Nuo 13 lig 16 metų (1815—1818) Hugo labai daug rašė: odas, satyras, idilijas, vertė Virgilijų, Heracij ir kitus. Rašė viską, kas galvon užėjo. Pirmutinis pasisekimas — tai konkursinis Akademijos pagyrimas už straipsnį ant tėmos: „Laimė, kurią duoda protiškas užsiėmimas visokiuose gyvenimo padėjimuose“ (1817). Kitais metais jis jau gavo dvi dovanas už eiles: „Ieux Floraux“ (Žaislis ant garbės Floros — (dievės). Tuom laiku numirė Viktoro motina, kas biskutį sutrukdė jo rašinėjimą. Tėvas į tokią sūnaus karjerą nekaip žiūrėjo; jis gėdė, kad sūnus užsiimtų kuom nors geresniu; bet Viktoras laikėsi prie vieno — likt literatu ir apsi-vesti su Adele Fuše. Nors negarsiu, bet literatu jis jau buvo; bet kad tėvas nustojo pašelpą davęs ir kad pats uždirbdavo į metus tik į 700 frankų, tai vesti pačią negalėjo. Vienas būdamas iš tų pinigų šiaip-taip dar galėjo išgyventi, bet su šeimyna jokiū būdu. Ant galo pasirodė jo pirmutinė kniga: „Odos ir įvairios eilės“.. Suvisai netikėtai už ją Viktoras galo nuo karaliaus Liudviko XVIII. kasmetinę pensiją sumoje 2,000 frankų. Vėliaus pasiūkėjo, kad ši pensija buvo duota daugiau su politiškais siekais, negu už nusisekusią kningą.

Pensija į 2000 frankų — tai buvo jau turtas ir Hugo dabar galėjo vesti savo mylimąją. Tėvas irgi pradėjo intikėti į sūnaus gabumus, sutiko ant tų vestuvių ir net apdovanojo. Vestuvės prasidėjo gana linksmai, bet užsibaigė gana liūdnei: per vestuvių pietus Viktoro brolis Eženas parodė pirmutinius heprotystės ženklus.

Po vestuvių pirmiausiai pasirodė romanas: „Icelandijos Hanas“ („Han d'Islande“). Kritika patiko jį gana aštriai: jį pyko ir stebėjosi iš pirmutinio autoriaus žingsnio link romantizmo. Po tam pasirodė keletas menkesnių veikalėlių ir straipsnių. Visi siek-tiek garsesni literatai ir dailininkai pradėjo matyti Hugo geniališkumą. Tuom tarpu jis bestudiuodamas parašo daugelį kritiškų straipsnių apie veikalus: Volterio, Valter-Skotto, Byrono ir kitų. Čion jis aiškiai išreiškė, kad jau francūzų literatūra pergyveno savo klasicizmo dienas ir smarkiai stoja už literatūros tvėrimo liuosybę. Apie tą-pat laiką ir jo politiška pažvalga dang pasikeičia; jis iš rojalisto (karaliaus šalininko) pavirsta į bonapartistą, o truputį kiek vėliau pasidaro karščiausiu respublikoniškųjų idėjų šalininku. Išbandęs poezijos sritį jis pereina prie dramos. Pirmutiniu jo dramatiška veikalu buvo „Kromvelius“, kuris nebuvo pastatytas ant scenos. Prieš „Kromvelių“ ir apskritai prieš visus Hugo raštus pakilo kuone visa francūzų preta; o ypatingai jo raštus neapkentė klasikai. Bet ir Hugo greitai surado dangelį sau draugų iš literatu, ir tokiu būdu francūzų literatūroje apsiereikė aiškioje formoj dvi, tarp savęs kovojančios sriovės: klasikai ir romantikai. Sekanti jo dramatiški veikalai irgi susilaukė nekokį likimą; kitus gi cesūna nūdraudė statyt ant scenos. Pirmutinė jo drama pastatyta ant scenos — tai „Ernani“, kurią pradžiai norėjo iššvilpti teatre, bet neįstengė. Drama buvo taip puikiai ir taip užmančiai parašyta, kad šifrotai-priešai bežiūrėdami pamiršo išvilpti P. Horkan.

(T. b.)

LIETUVIŲ IR LENKŲ GINČAI

„Biržev. Vied.“ N80 paduoda žinia, kad Vilniaus teismo rūme (sudebnoja palata) 4 bal. prasidėjo jau tardymas susirėmimų lenkų su lietuviais del vartojimo lietuviškos kalbos bažnyčiose.

Skaitliu lenkų advokatų-apygynėjų yra ir prisiekusis advokatas Vrublevskis, kandidatas progresistų į ketvirtąją V. Dūmą. Salė pilna žmonių. Apkaltinimo aktas sekantis:

Lietuviškame laikraštyje „Viltis“ N32 1910 m. buvo patalpinta korespondencija iš Joniškės, Vilniaus pav., kurioj pranešta, kad per šv. Kazimierą, 4 kovo ir sekančiame nedėdinienyj laike pamokslų kun. Kuktos ir kun. Balčiūno, sakytų lietuviškoj kalboj, lenkai parapijonai pradėjo giedoti lenkiškus himnus, giedodami bėgo iš bažnyčios, ir grūsdami lietuvius laukan, uždarė bažnyčią ir nei vieno nebeleidė išeiti į ją.

Po ištirimo šito atsitikimo, paaiškėjo: Joniškės parapijonai — daugiausiai lietuviai, nors čia randasi šiek tiek ir lenkų. Pamaldos Joniškės bažnyčioj nuo senų laikų buvo atliekamos ir lenkų ir lietuvių kalbose pakartini: pamokslai kas nedėdintis buvo sakomi abiejuose kalbose. Bet šita tvarka nepatiko intektingam dvarponiui-lenkui Leonui Zajončkovskui. Taip, jis jau nuo 1907 m. kartu su Jonu Ivanovskiu, arendatoriu dvaro „Gopšvenai“ ir Felicjonu Kozello, arendatoriu folvarko „Janiški“ pradėjo vesti propagandą prieš vartojimą bažnyčioj lietuviškos kalbos. Prie to Zajončkovskis ir Ivanauskis kurstė parapijonis — šalininkus lenkų kalbos, įvairiais būdais nedausti vartojimo bažnyčioj lietuviškos kalbos, taip: giedoti lenkiškai, kada giedama yra lietuviškai, daryti triukšmą ir eiti iš bažnyčios laukan laike lietuviškų pamokslų, etc...

Pagal prirodymo nekurių liudytojų, Zajončkovskis, Ivanauskis ir Kozello prikalbinėjo parapijonis-lenkus mušti lietuvius, jeigu jie nepaliaus giedoję savo kalboj; kuomet mergaitės-lietuvaits prieš atsilankymą vyskupo Roppo, pradėjo sigyti sau tautiškus rūbus, tai, pagali prirodinėmo Julijus Balinkutės, Zajončkovskis ir Ivanauskis dalydami žmonėms pinigų ir degtinę liepė ardyti tuos mergaičių rūbus (drapanas). Tą tai liūdija ir kun. Navickis, ir jog ponų paliepimas buvo išpildytas.

Ant galo daėjo iki to, kad šalininkai lenkiškos kalbos systematiškai pradėjo daryti triukšmus bažnyčioj ir griežė apmunda ant jų, kurie neatsidėjo savo prigimtos kalbos. Ypač pasiaštrino betvarkė ir piktadarystė iš pusės lenkų, kada tapo paskirtas į Joniškę kun. J. Golovni.

Toliaus apkaltinimo aktas skelbja panašias augščiau paminėtas betvarkes, kurios atsitiko 21 ir 24 vas. ir 4 ir 7 kovo. 7 d. Kovo Zajončkovskis pas kun. Golovni, girdint kuningams Kuktos ir Jasinskiui, pasakė, pakol jis čia gyvena, tai Joniškė nesulauks kungingo-lietuvio ir kad jis nedausti pratarė nei vieno lietuviško žodžio Joniškės bažnyčioj.

Basireimiant ant viršpaminėto, kaltinama: L. B. Zajončkovskis, 52 m. F. C. Kozello, 40 m. J. A. Ivanauskis, 64 m. F. J. Šimianec, 42 m. B. O. Polita, 55 m. O. F. Žičko, 65 m., K. F. Kazlauskis, 24 m., K. J. Kondrat, 25 m., S. A. Grigas, 48 m., A. A. Grigas, 51 m., J. A. Grigas, 48 m., ir A. Bueko, 56 m. pagal įst. 1032 ir 207 sk. ir atiduoti teisman į Vilniaus teismo rūmą.

Zajončkovskis, Ivanauskis ir Kozello yra kaltinami, kaip sukeltojai tų vaidu (kaltinami pagal įstat. skyrius 129, 51 ir 75). Čekai, bekovodami su vokiečiais, sustiprėjo ir tapo galinga tauta. Rusinai priėjo savo solidariškumo tarpe savęs bekovodami su lenkais. Chorvatai, slovenai, etc. kovodami su vengrais, daėjo iki tautiško susipratimo ir reikalauja sau lygių teisių. Be gėdiški lenkų užpuldinėjimai ant lietuvių, sužadins tarpe lietuvių patriotišką jausmą ir solidariškumą kovai su priešu, ir netolima gal ateitis, kada lenkai susilauks atsakančio priešo ypatoj rimto lietuvio.

Nutraukė senis. Susimąstė. Tarytum ką prisiminti stengias. — Taip. Ir ligšiolei neužmiršama Juliaus Cezario „veni, vidi, vici“. Jis trimis dešimtimis žodžių nebūtų daugiau pasakęs, kaip šitais trimis. Romėnas, perlaima gal ateitis, kada lenkai susilauks atsakančio priešo ypatoj rimto lietuvio.

Nežinomas. P. S. Vėliaus apturėta žinia, kad Vilniaus teismo rūmas 6 d. bal. lenkų šalininkus, kėlusius betvarkę Joniškės bažnyčioj jau nutėisė kalėjimu: dvarponį Zajončkovskį ant 1 metų, Ivanauskį ant 8 mėnesių, Šimianecą, Polita, Žičko, Kazlauską, Adomą ir Stanislovą Grigus — ant 6 mėnesių; kiti gi apteisinti.

J. Seinius

ATEITIES FILOLOGAI.

(Už daugelio metų). „Filologijos uždavinys, kad žmonės kuogreičiau nustotų žodžius šnekėti.“ Metai ir diena be kalendoriaus.

Tat pirmutinis žmonių padaras. Absoliutiškai jokių metų nei dieny nėsą. — nusprendė didelės galvos vyrai. Kaip nusprendė, ne kitaip ir padarė. Metus nužudė, dienas išsmaugėliojo. Laikas pabėgo nuo žemės.

Viename dideliam be vardo mieste, bevardėje šalyje, bevardžio universiteto auditorijos No.000-yje filologų posėdis.

Bevardžiai filologai tartas apie be vardės kalbos reikalus. — Kiekvienas žmogus, o vardas tai tiktai iškaba. Iškabų gi nereikia. Ir niekam iškabos nereikalingos. Kiekvienas daiktas turi būti pažįstamas savo esybe. — Ir vardu nei pagamų niekur neliko.

Senas, žilas, kaip obelies žiedai profesorius, prityręs filologas, kesnojas ant augstos palubėje katedros rankomis, mojuoja galva ir ramiai-iškilingai sako savo prakalbą.

Ties juo, viršum, kampe supas voratinkliai, vorų pilni. Pro atdarą trikampį langą girdėtis universitėtas bokštuose pelėdos kuvėkčioja ir apuokai drąsiai su nakties šešėliais riejias.

Taip, daugiau nieko. Filologai ir filologiškai klauso ausis intempė. Nei nesukosėja. — Esu jau gana senas: gal-būt neužilgo ir mirti priseis. — kraipo senis galvą ir vadžioja rankomis. — taigi norėčiau jums, mieldi, viską išpasakoti, ką esu per savo ilgą gyvenimą išmokęs. Tad gal jau bus paskutinis mano žodis, taip aš jaučiu, užtatai pasistengsi galus su galais viso savo mokslo suvesti. Pradėsim.

„Filologijos uždavinys, kad žmonės kuogreičiau nustotų žodžiais šnekėti“ taip man pasakė prieš savo mirtį da mano diduotis. Ir dabar tikrai jau mės visi matome, kad žodžiai, apskirtai daugybė žodžių, nepadeda minties aiškumui, neplėtoja jos, kaip seniau buvo manyta, tiktai da užtamsina, sukliūdo ją.

Jeigu pažvelgsim giliau senovėn, praeitin mūsų žemės, kada vos pamatai buvo dedami dabarties augštai kultūrai, tai pamatysime, kad ir tada jau, kartu su retorikos platinimosi, platinos ir lakonizmas. Atheniečiai (čia jau be vardu apsieiti negalima, istoriškias dalykas) mokino savo vaikus gražiai, dailiai šnekėti, o spartičiai trumpai, paprastai, dviem-trims žodžiais visą mintį išreikšti.

Nuo ano laiko daug-daug tokių gražių pavyzdžių rasime žmonių istorijoje. Ji pati, instinktyviškai net, visuomet rūpinosi kuomažiausiai žodžių vartoti. — Kur kas daugiau pasako koksai žvilgsnis, rankos judėsys, galvynų mūsų garbė!

Matome mės ir kalbos dailę, nuolatini, progresuojantį žodžių trumpinimą, jų mažesnį vartojimą. Ir jie keičiama plastika, kitu kuo. Jau kadai Mejercholdas Rusijoje savo teatre plastikai pirmojai vieton statė. Pas jį plastika, dekoracijų harmonija ir balso ritmas visa veikalą vaidino. Žodžiai buvo tiktai šiokia-tokia pagalba. Vadavo tat, kas visame tame da buvo nepasiekta. Vagneris Vokietijoje jausmus muzikiai pasakojo, žodžius vienamčiai palikęs. Ir mūsų buvo tame dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius į atsaką trumpino. Tiesiog žmonės turi būti pažįstamas savo esybe. — Ir vardu nei pagamų niekur neliko.

Jie ir patįs jaunieji, apie tat, regis, galvojo. Tiktai vienas senis jų mintį išdėjo. Ir ne jis vienas, o visi lyg iškart. Tarytum susitary. Ir užtatai vos ne su katedra augstyn pakėlė. Visi apsarėjo žodžių, netraukė jų teatran, — jie čjo mintis, kur matydami tik ženklus tėnais, viso turinio, gildėjų patįs viską sau pasakyti. Ir kiekvienas da savaip, pagal savę. Teatre gi žodis jiems viską dengė, svarbiausiai pačią gilia mintį, nedavė jų protui, jų vaidentuvei darbo. Ir teatrai dabar, kaip matome, tiktai tokie tebegyvuojia, kurie vietą žodžio pakeitė šoku, baletu, daina da, ir muzika. Jau čia žmogus kartu su dideliu dailės jausmu ir paslaptį jaučia, susivieniija su ja, arčiau į pasaulio esybę prieina, — pasiekia ją. Aišku, kad ateityje šnekėsime ir kalbėsime vienais simboliais...

Ir kada žmogui prsieina išreikšti savo mintį, tai nei nežinau kokių žodžių ir stverties. Ir tas lenda galvon ir tas lenda, ir galop išeina, kad kokiai vienai minčiai išpili pusbačkinį maišą žodžių.

Kada mūsų prabočiams buvo įlindę galvon kiekvienam savo tarme rašyti. O kiekvienoje tarmėje vis kitoki žodžiai, kitokias apyvartos, kad iš to viso išėjo toks kratynys, į kurį nei pažūrėt, nei išmest. Nuo to juos tiktai tai išgelbėjo, kad jie paskom pradėjo bijoti-šiaušties, kas buvo nors truputėlį į lenkų, rusų ar kitų kokią kalbą panašu. Ta baile, tas bėgimas perpus sukrėtė mūsų kalbą. Ir sveikaton, — gerai išėjo...

Vienas plikalūpis filologiuokas neisturėjo ir iššokęs iš kėdės, kaip žvirblis iš krūmų, suriko-sušuko begalio džiaugsmo aprėptas.

— Mūsų prabočiai paskutiniais metskaitlio laikais pagarsėjo tuom, kad išdė ženkus iš savo tarpų, iš minkštų demokratų ir skytinių istorijoje. Ji pati, instinktyviškai net, visuomet rūpinosi kuomažiausiai žodžių vartoti.

Kur kas daugiau pasako koksai žvilgsnis, rankos judėsys, galvynų mūsų garbė!

T-t-t-taip! — vampterėjo visai auditorija, jog rodėsi, kad net storos universitėtas sienos link.

Senis nei nesitikejo, kad taip karštai bus jam intikėta. Net jį šiurpaliai supurtė.

— Jau mūsų gerokai atlikta, — tęsia senis filologas toliau, kada apirimo intuzus auditorija. — Daugybė žodžių ir ištisų apyvartų, intartų giminystėje kitoms kalbomis, išmesta. Vardai miestų, upių panaikinta. Net vardas ir paties krašto. Taigi belieka mums, visai iškart, žinoma, negalima nuo žodžių atsikratyti, da labjau mūsų kalbą praretinti. Aš geisčiau, kad nuo šito praretinimo beliktų vienas žingsnis link jų visiško panaikinimo. Kaip seniau buvo galvota, kad filologija turi jieskoti, knisinėti naujų žodžių ir naujų vis formų, dabar gi jai reikia netikėtai tos formos ir žodžiai panaikinti, bet ir visai kalbai žodžiais gal padaryti. Tai jos tikrasai ir privestinas dabarties uždavinys.

Pabaigė. Jie ir patįs jaunieji, apie tat, regis, galvojo. Tiktai vienas senis jų mintį išdėjo. Ir ne jis vienas, o visi lyg iškart. Tarytum susitary. Ir užtatai vos ne su katedra augstyn pakėlė. Visi apsarėjo žodžių, netraukė jų teatran, — jie čjo mintis, kur matydami tik ženklus tėnais, viso turinio, gildėjų patįs viską sau pasakyti. Ir kiekvienas da savaip, pagal savę. Teatre gi žodis jiems viską dengė, svarbiausiai pačią gilia mintį, nedavė jų protui, jų vaidentuvei darbo. Ir teatrai dabar, kaip matome, tiktai tokie tebegyvuojia, kurie vietą žodžio pakeitė šoku, baletu, daina da, ir muzika. Jau čia žmogus kartu su dideliu dailės jausmu ir paslaptį jaučia, susivieniija su ja, arčiau į pasaulio esybę prieina, — pasiekia ją. Aišku, kad ateityje šnekėsime ir kalbėsime vienais simboliais...

Surankiojo-sugraibė filologai visus mūsų kalbos žodžius-žodelius, su visokiomis jų priemazgomis ir kipelėmis (nepaliko niekuo!) ir supylė juos krūvon ant didelio, kaip žemės dešimtinė, skobnio. Žodžiai, tarytum maži vėžiukai, virba-čeža milžiniškoje krūvoje. Cypja, kitas per kitą ritasi-lipa. Nei užsiklausyti.

— Aršiau kaip koksai skrusdynas, — taria vienas rimtas filologas.

— Juk tai da apie dvidešimtis penkius tūkstančius tų gyvių, — antrasai, nemažiau rimtas, atsako.

— Ir kam reikalingas tas betvarkis mišinys? Jis ir kažin kaip sveikam žmogui smegenis iščiulpas, — trečiasai priduria.

— Žinoma, žinoma! — ketvirtieji patvirtina ir galvomis linkčioja: rankomis į skobni rodė.

Bematant visas būrys rankoves sulig alkūnių pasiraite, priejuos čiais iš odos pasijuosė.

— Darban! — vienbalsiai riktelėjo.

Ir kybo darban, gyslas intempė. Ėmė, kaip šarnai, žodžius saujom gaudyti. Į gimines, į rūšis juos delioja. Filologiškai vis. Nei žingsnio be filologijos teisiu. Greitai neapsėjo. Ilgai dirboprakaitavo. Kurio galva buvo da tik-tik pradėjusi plikti, net sulig pakaušio nususo. Kas da tiktai mėginęs buvo žilti, pusiau pradžilo. O kuris jau gerai apžiūlys buvo, visai išsišerė.

— Kam čia tat reikalinga? Eiti, bėgti, lėkti, važiuoti, joti, skristi, dūlinti, rėplioti, riglinti? Gražiausiai visus tuos daiktus vienu žodžiu pakeisti: — eiti. Viskas, kas nestovi vienoje vietoje, eina. Puikiausiai galima pasakyti: Žmogus ant arkljo eina. Paukštis, varna, ant oro eina. Lakiotojas su savo biplanu debesuose eina. Mūsų prabočiai, miškuose gyvendami, jokio darbo ties nosim neturėdami ir priperėjo tiek žodžių ir pridavė vienam veiksmui begalę pavadinimų.

Ir visiems pasmerktiesiems bematant galvelės muskė, o pastaragalukus pro atdara langą atšlai-man išbloškė.

— Galvas Mokslo Draugijon nusijūsti. Grundys-miernos tėnau jas, kam bus noras.

Atarinktą žodį ant mažo-mažučio skobnelio padėjo. Jis ištiesė kakliuką ir įstabaj dairosi, eiti jau mėgina. Bet filologas nykštį jam parodo. Žodelis nusigasta ir iš baimės į skobnelio lentą prilimpa.

— Valgyti, ęsti, ryti, krimsti, lesti, šanatyti, raputyti, vekėti, votaloti — vienu valgyti užmaimome. Čia ir socialis visų luomų suliginimas. Kad valgo žmogus, tai kodėl gi negali valgyti višta, pelė, vilkas ir arklis? Kur gi ne!

— Žmogus, francūzas, lenkas, rusas, totorius, žydas, karajimas — vienas žmogus! Kam čia toji tautų variacija? Tat bus visuomėniskai-pasaulinis sulyginimas žodis — žmogus. Oho!

— Tankiai, dažnai, tirštai. Vienas žodis gerai piešia daikto ar veiksmo stovį, jų mainymais, Jeigu miškas tankus, tai gali būti ir kosė ir laikas tankus.

— Žinioje!

— Arab vėl: paskui ir paskum. Didelis daiktas: vieta, laikas. Laiko jau nėra, — paskui ir gana.

— Vėl gi: del to, deltog. Užteks delto. Vistas-pat!

— A, va da koks mazgas! — pasėmė išsišeręs filologas riekšiomis. — Kaip, tarytum, lyg, it, lac, regis, rodos! Tiesiog nedovanotinas mūsų kalbos ištvirkimas. Jokių taisyklių nesama. Vieno kaip lig sočiai!

— Kalbėti, šnekėti, poryti, tauzyti, sakyti, tarti, rėkauti, dregvoti. Vienu-vieną kalbėti. Kiti visus, galvas venukus, priolangą. Kieno tiktai liežuvis nestovi, eina, tai tas ir kalba.

— Šalta, šaltai, šalčiau, šalteliau, šaltoka. Kam tiktai dantis barba, nosis mėlynija, tai ir šalta. Aišku, kitų nereikia. Dovanai tiktai mūsų smagenis galvo.

Dirbo-kamavosi mūsų filologai, galų-gale padarė savo. Atliko operaciją, nors ligonis ir baisiai dėjavo-bleškėsi. Vos-vos gy-

vas, su kvapu paliko. Kad kiek jau, tai ir galas.

— Bet užtatai, — girias kitas į kitą žiūrėdami, — iš dvidešimtis penkių tūkstančių tiktai pusė tūkstančių žodžių padarėme. Ir koks tai dabar neregėtas lengvumas. Visi vienon kešenėn intel-pa! Ir šiksnosparniai, ne tik papūgos galės išmokti mūsų kalbą.

— Taip, vyrai, praktiškai mūsų padaryta, — prabilo vienas, ligšiolei vis nuosekliai tylėjęs, truputį apypsenis filologas. — Mės dabar nuėjome tuo keliu, kurį mums kadaisiai, gilioje senovėje, parodė mūsų prabočiai-filologai. Rodos, mums iš istorijos visiems puikiai žinoma, kaip jie pasielgė su mūsų rašyba. — Jis pasakė: „Mės ne chinai visa gyvenimą savo kalbos mokyties; mės nevarginsim savo vaikų ją išmokti, nekamuosim jų domani; kalba turi būti taip aiški, suprantama, kad jai vienos žimos užtektų pažinti. Ji turi būti, kaip aritmetika, be jokių mažiausių išskrypimų“. Ir taip gudriai pasakę jie paėmė tuojau ir išmetė visokias tēn rai-des su taškėliais, su uodegelėmis ir ragėliais. „Instinktyviškai, sako, reikia žmogui dasiprotėti kur ir kaip koksai garsas ištarti. Kiekvienas pats turi numanyti, be jokio parašymo, kur „u“ ilgoji, kur „u“ trumpoji, arba kur reikia ištarti „e“ siauroji, o kur „e“ plačioji“. Ar gi tai negerai ir pasakyta? Ar gi tai negerai ir su pačiais žodžiais padaryta? Dabar gi mės kaip tiktai taip-pat ir su pačiais žodžiais padarėme. Vadinasi, tuo pačiu keliu nuėjome, toliau tiktai.

— Plačiausia dirva palikome plastikai ir mimikai, apie ką jau buvo pasakyta gerbjamojo profesoriaus, — atsliepė da vienas. — Netiktai mės negaišiuodami laiko rašysime, bet jau šnekėsime ir kalbėsime... Vienok, — užbaigia jis, — mums da ne galas. Mės dabar būsime mokytojais plastikos ir mimikos, — toliau varysime savo darbą.

— Profesorius mirė! — pranešė kas tai skubjai įlėkęs.

— Nuo ko? — visi akis pastatė.

— Širdis nuo džiaugsmo plyšo.

— Stai tau!

— Neišlaikė senis.

SUDEGINIMAS MASKVOS 1812 META.

Nepaprastai indomias žinias apie didžiojo Maskvos gaisro priežastis atidengė mokinias rusas akvaizdoje Maskvos mokslinčių „Historiškos Komisijos“.

Apie šito gaisro istoriją ikišiolei mažutė tebuvo literatūra; yra tik žinoma, kad grafas Rostopčinas sumanė Maskvos sudeginimo planą ir jį pavėdė žinomam Francui Leppich įvykinti. Meligunovo atidėginimai, kurie pirmą sykį iš užtektinų šaltinių pasemti, suniekina ikišiolei buvusią nuomonę, būk Maskvos sudeginimas buvęs tai darbas atliktas iš patriotizmo, — t. y. kad Maskva francūzams nepakliūtų. Pasiremdamas už istoriškų faktų Meligunovas atreiškia, kad tasai atsitikimas buvo visiškai Rostopčino organizuota piktadėjyste. Kad būtų būta kokio-nors tikslas, per šitą gaisrą Napoleoną su jo kareivių gaujomis nuo miesto nubaidyti ar jo armijai pakenkti, Rostopčino apie šitą visai nemislyta. Tuomet, tai yra rugsėjo 14, 1812, rusų kariuomenė klujojto po pelkes netoli Kalugo. Gyventojai, kurie turėli kų-nors brangensio, girdėdami ateinančias Napoleono kareivių

tytveikas, visi pabėgo ir savo tur- tus pasigriebė, kiek tik galėjo pa- sinešti. Ikišiolei buvo kalbėta, kad tas nudoatas patriotiškasis pavertimas Maskvos į pelenus bu- vo darbas kriminalistų, kurie ta- po iš kalėjimų paleisti. Gi iš val- diškų dokumentų matosi, kad be- rods prasižengėliai buvo iš Mas- kvos kalėjimų išleisti, tačiau ne- paliuosuoti, bet po kareivių sar- gyba buvo nuvaryti į Nižni-Nov- gorod ir tenai vėl supakuoti. Tie motyvai, delei kurių valdos Ros- topčinas pavertė Maskvą į pelenus, aiškiai pasirodo iš tų pačių do- kumentų. Pasirodo, kad tuomet Rostopčinas nebegalėjo mieste suvaldyti savo 10,000 žmonių, kurie užnot kariauti su francū- zais jau pradėjo turėjus rubavoti. Todėl Rostopčinas, sakoma, ir su- manė padegti turčių kvartalus, — nes ištikrųjų pirmiausiai ir ta- po deginama bažnyčios, palociai ir lobingųjų miesčionių namai. Pirmiausia tose vietose patį rusai padarė pasibjaurėtinus išplėsi- mus. Po gaisrui ir tapo veikiai suversta kaip plėšimų taip ir de- gimimų bėda ant Napoleono armij- os. Patsai Rostopčinas, 1823 m. Paryžiuje išleido francūžių kalbo- je veikalėlį, po vardu: „La verite sur l'incendie de Moscou“ (tik ros žinios apie Maskvos padegi- mą), kuriame jis besiteisindamas nuo jam daromų užmetimų, inta- rė francūzus. Tuomet iš 8521 didelių pirklių namų daugiau nei 7200 buvo ugnia sunaikinta. Rėž- ta sudėgintų budinkų buvo baž- nyčios ir palociai. Suėmus krun- von tą nuostolį, kuris del Mas- kvos gaisro atsitiko, išneša iki 350,000,000 markių, arba suvirš milijono rublių. Rugsėjo 19 1812, Napoleonas įnėjęs Maskvon rado tik dūmus ir pelenus. Tas gais- ras Napoleonui lėšavo netoli 38, 000 žmonių (kareivių) gyvasių (Der Tuermer).

SIS—TAS.

Arabija. — Tai yra didžiau- sis ant viso svieto pusiausalis. Visas jo vidurys — tyri laukai, kuriuose beveik visai nėra van- dens. Nuo senų laikų Arabijos gyventojai išmoko sulaidžioti van- denį į baseinus-tvankinius ir no- rakinių būdu laistyti savo laukus ir sodus. Kaip Arabijoje taip ir garsioje Sacharos pustynėje pi- rmiausias ypatybės yra — fenic- nė palma, kuprianugaris ir stra- usas. Arabija apgyventa semitiš- kos (puszydiškos) veislės žmonė- mis — arabais, kurie fanatiškai prisirišę islamizmui, kurį uždėjo jų vientautis — Didysis Mahome- tas. Didesnė dalis arabų veda klajūnų gyvenimą (beduinai), gyvena šėtrose ir užsiima gyvulių auginimu. Mažesnė dalis gyvena ožėse ir miestuose, užsiima žem- dirbyste, prekyba ir amatais. Arabas lieknas, kudėcina, juod- bruvys, siauraveidys, laiba ir kumpai riesta kaip arėlio nosis, akis panašios į migdalą, juodi ir stori plaukai; jis atrodo strainingas, prakilnus ir pilnas ramios didy- bės. Arabas gamtos apdovano- tas turtinga fantazija, jis yra pri- gimtas oratorius, kalba priežo- džiais, užminklėmis, patarlėmis, pertarmėmis. Tie arabai, kurie kluvoja, yra labai drąsus, narsūs, nepaiso į pavojų ir nesibijo mir- ties. Jie visados nešiojasi kardę, sunkų titnagų įskeliamą šautuvą ir ilgą jėtį. Arabai skirstomi į daugelį giminių, kurias valdo taip vad. šėkai. Visas pietvakarinis Arabijos pakraštis, Gedžas ir Ie- men (su Mekka ir Medina), taip-

gi dalis šiauraričių, priklauso Turkijai. Tolstojaus muzėjus. Šite dide- lio rusų rašytojo-filosofo muzė- jus yra pirmutinis tos rusijos Rusi- joje, o gal ir visame pasaulyje. Čia surinkta viskas, kas tik rėšai su Tolstojaus vardu: jo raštai — veikalai, viename kambaryje yra rinkinys Tolstojaus paveikslų, pradėdant nuo 50 metų iki pasku- tinių jo dienų; yra surinkta net karikatūros-pajuokimai, kurie kur-nors ir kada-nors buvo ant Tolstojaus žurnaluose pasirodę. Vienoje vitrinoje yra T. veidra- šiai ant visokių plakatu, afišų ir reklaminių apgarsinimų. Apart jo veikalų visokiose kalbose, yra surinkta visa literatūra apie jį,— kningos, kritiški straipsniai ir laikraščiai bei žurnalų rašiniai iš priešasties juo mirties ir jubilėjų; yra čia visokios jam pašvestos ei- lės, daeinant net iki vyskupo Ni- kolso kningelės, kurioje daroda- ma, kad „Tolstojus už savo grie- kus papuls į pragarą“.

Tolstojaus raštai yra išsiplati- nę visame pasaulyje ir išversti į 45 kalbas, tų tarpe net į kalbas persų, siamiečių ir abysinų. Dau- giausia juo vertimų yra Anglijoje (apie 262), toliaus seka: Vokie- tija (201 vertimas), Francija (156), Bulgarija (38), Serbija (36), Švedija (34), Danija (27).

Finų išėivystė. Finai nepapras- tai skaitlingai pradėjo iš savo tė- vynės bėgti. Taip va tik vienais metais finų išėivių skaičius pašo- ko ant 14,000 viršaus, būtent 1908 metais jų išskeliavo 5,812 as- menų, na o sekančiais 1909 me- tais jau net 19,144 žmonės! Tokia skaitlinė tik syki finų išėivijos historijoje buvo viršyta, būtent 1902 metais buvo išskeliavę svetur 23,152 finai. Kas finus veja iš tė- vynės? Pasirodo, kad žemės sti- gumas, nes 1909 m. iš visų išėi- vių buvo tik 2,321 iš miestų, o 16,823 — iš kaimų. Vadinas, to- pačios sąlygos veja finus, kaip ir lietuvis. Nėra žemės — kur- dingis? Keliauk svetur. Ir ke- liauja. Beveik visi finai emigruo- ja Amerikon, į kitas šalis tais me- tais išvažiojo vos 27 ypatos. Su- skaityta, kad emigravę finai kai- miečiai paliko tėvynėje tais me- tais 2,380 žmonas, 54 vyrus ir 5,319 mažamečių kūdikių, kuriuos šelpia išėiviai iš Amerikos.

Kiek kur naujukų moka rašyti. Tūkstantyje naujukų (rekrūtų) rašyti ir skaityti moka:

Vokietijoje	1000
Šveicijoje	999
Danijoje	998
Anglijoje	990
Francijoje	962
Belgijoje	917
Graikijoje	703
Italijoje	693
Rusijoje	383

IS LONDONO.

Londonas, 23. 4. '12. Su mil- žinu laivu „Titanic“ nuskendo daug žmoniškos gyvybės, suside- dančios iš visokių: anglų, ame- rikonų, vokiečių, italų, rusų, len- kų, ir — tikrai dabar žinia — bu- vo dvi ypati — lietuvių. Jų var- dai pasaziərių listoj taip skamba: „Yuodis“ ir „Mantvilla“.

Apie paskutinįjį aš noriu čia keletą žodžių pakalbėti.

„Mantvilla“ tai yra ne kas ki- tas kaip kun. Juozas Montvila, kuris 10 d. balandžio Londoną ap- leido keliautį ant „Titanic“ į Ameriką. Kadangi jo vardo tarp išėigėlėjusių sursė nematyt, reikia spręsti juk su kitais žmonė- mis nuskendo vandenyse Atlanto.

Kun. Juozas Montvila čia Lon- done viešėjo su kitu kuningu iš Šveicarijos — kun. Dailide, pas- vietinį kleboną kun. K. Matulaitį. 5 d. balandžio lankias pas kun. Matulaitį ir ten susipažinau su minėtais kuningais.

Abu buvo jaunu kuningu. Kun. Dailidė labai menkai kalbėjo, bet kun. Moitvila buvo kalbus ir be- šnekučiuojant paskutinis išsitarė, kad laikė kentėjimo baismės re- daktoriaus „Saltinio“ jis užėmęs jo vietą redakcijoje. Išsitarė taip gi kad ir pats buvęs nubaustas rando administratorių už kokį tēn techniską peržengimą Rusijos tei- siu.

Kun. Montvila ant manęs pada- rė rimto žmogaus ispūdį. Jis, ma- tyt, buvo žmogus energiškas, ku- riam lietuviškė rūpejo visose ša- kose, reikalaujanciose išsitobuli- nimo. Ypač daug kalbėjome apie pakelimą industrijos Lietu- voje: reikalingumą fabriku, gelž- kelijai, o ypač apie reikalingumą susinešimo tiesiais keliais su An- glijos pirkliais ir tokiu būdu iš- gelbėjimo lietuviškos prekybos nuo agentų, kuriais per amžius buvo žydai. Kaip kuningas, tu- riu pripažinti, kun. J. Montvila buvo labai plačių pažiūrų, kurias galima sulgyinti su tomis kun. J. Žilinskio. Man rodos, jis Ameri- koj būtų ant tautiškos dirvos at- nešęs daug naudos. Nelaimė mat- ji patiko ir da vieną gerą lietuvių turime pridėti į ilgą eilę darbėčių, reikalingų kilstančiai iš letargo tautai žadintojų. Amžiną atils!

Anglas.

London, W. C. Pradėjo ir vie- tiniai lietuvių krutėti. 28 d. bal- landžio dirbtuvėje p. K. Verbūno šaukta susirinkimas su tikslu už- dėti Tėvynės Mylėtojų Draugys- tės kuopa. Pereitą savaitę mė- ten buvom susirinkę ir galutinai nusprendėme tai įvykdyti.

Čia atkeliavo iš Tilžės jaunas vaikas, Petras Gerulis, buvusias mokinis Panevėžio mokytojų se- minarijos, kurį iš tēn pavijo už agitaciją. Matomai gana išsitobu- linęs vaikas ir jis mums čia daug kuo galės pagelbėti.

Męs jau gana stipriai galėsim pradėt veikti, nes D-ras Martišius taip-gi prisidėjo, o keletas senovi- nių apie tai išgirdę tuojaus atsī- šaukė. Kaip galima spręst iš to, tikrai šino sykiu galės kas išeiti.

K. Pilėnas.

Laiszkai isz Lietuvos.

Ploksčiai, Suvalkų gub.— Ka- žin-kada pas mus pasiliaus garbi- nimas Ragučio (gėrimo dievačio) ir davimas jam kruvinų aukų? Pastaruoju laiku mūsų apygardę aplėkė kelios žinios, viena-kitos liūdnės. Taip, velykų 2-rą dieną begirtaudamas prigėrė Vo- niškių Dobiliukas, 20 metų vyras. Toliaus, Lukšius per Šv. Juoza- pą prūsėliai užtrankė garsų Šakių parapijos peštuką-Jankauskutį. Tą-pačią dieną supjaustė P. Šla- pikutį, kuris esąs kritiškame pa- dėjime.

Ploksčių parapijoje vyrai kas- nedėl mūšasi, ir kalėjime patupi keles dienas ir vėl savo darbą daro. Ypač čia atsižymėjo Vosi- kės ir Francų vyrai, kurie jei kas ko neįveikia, tai jie parsisamdo atlikti. Tą viską mafant ir gir- dint, žmogus nebesumanai ką ir bemjlyti ir kokios ateities be- laukti. Ir kada pas mus blaivybė užžydės?... Petras Dėdinas.

Kannas. Balandžio 1 d. viet-

nė šv. Juozapo Darbininkų drau- gija, rezisieraujant A. Vitkaus- kui pastatė ant scenos drama „Pi- lėnų Kuningaitis“. Tai buvo veik pirmas Kaune taip puikiai nusisekęs lietuvių teatras ir vaka- ras. Kiek buvo ikišiolei statoma, tai būdavo vis išėina lošėjai su nuostoliu. Dabar gi netik nebuvo nuostolio, bet ir iš dailinės pusės nusisekė. Matomai lietuviui pra- deda savo seną Kauno pilį užka- riauti — „lietuvių miestas del lietuvių“. Lošė Tilmanso salėje. Numeriuotų vietų čia yra 455. Dabar susirinko 600 suvirš žmo- nių. Būt ir daugiau eję, ale ne- bebuvu bilietu. Daug grįžo at- gal. Gryno pelno liko suvirš 400 rub. Iš tų 200 apmokėta išlaidų, o 200 pasidalino juozapiečių drau- gių-su artistu Vičkauku.

Ta-pati draugija neužilgo ke- tina statyti naują komediją, iš ru- sų kalbos išverstą Gogolio „Revi- zorius“. Režisuos ir rolę Ches- takovo loš p. Vitkauskas. Pelnas būsiąs skiriamas pastatymui Kaune „Saulės“ Namu.

Tėmytojas.

Kruonis, Trakų pav. Mūsų miestelyje labai būtų naudinga suvartotojų krautuvė (koopera- cija), kur galėtume savo tautai patarnauti ir nereiktų lenktis prieš žydus; ale nėra kam jos in- kurti. Miestelis patogioje vietoj, ant gero trakto tarp dviejų plentų. Miestėlyje yra valsčiaus rašti- nė, krasa, cerkvė, bažnyčia, mo- nopolis ir kelios aludės, ir kurios turi gero pelno, — kas metas, su- moka į 18,000 rub. Nors Kruo- nių miestelyje blaivybės skyrius ir išikūrė nuo 10 metų, ale naudos nesimatyti.

Dūlis.

Darsūniškis, Trakų pav. Mies- telis nemažas, į 30 valakų. Laik- raščių suvis mažta teparėina, — viso kokie 3 egzemplioriai. Jau- nimas apsileidęs, degtinėje pa- skendęs. Vakarėlių jokių nesigirdi. Viskas tylu ir gana.

Darsūniškietis.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

G. R.— Leiskite mums, žemiaus pasira- šusiems, per Jūsų gerbiamąjį laikraštį išreikšti mūsų kuošir- dingiausj ačiu poniai H. de Mar- tine, užlaikanciai fonografų fir- ma, 2105 Third avenue, New York, kuri laike mūsų didžiojo streiko maloniai priglaudė mūsų du vaikelius, gražiai aprenę ir pripirko visokių dovanų. Nega- na to dar — sugrįžus mūsų vai- keliams namo, poni H. de Martine pripirko visokių vyriškų, moter- iškų ir del vaikų drapanų ir prisuntė mums expresu, taip kad jokių drapanų nereiks pirkti per kelerius metus. Apart drapanų prisuntė dar apie 10 dol pinin- gais. Taigi dar kartą sudėdame poniai H. de Martine, mūsų gera- dėjai, kuozemiausj ačiu. Toji jos geradarybė pas mus atmintyje niekad neišdils. Taipgi kartu iš- reikiame padėką poniai O. Ra- manauskienei, kuri su mūsų vai- keliais važiuo New Yorkan ir juos tenai gerai prižiūrėjo.

Su visiška pagarba

Stanislovas ir Alena Kundrotai

ir mūsų vaikeliai Stela ir Jonas

200 Chestnut St., Lawrence, Mass.

Gegužio 1 d., 1912 m.

Gerb „V. L.“ Red.! Malonėčiau, kad paaiškintu- mēt man šiuos klausimus:

1) Ar galima išjėieškoti pinin- gus siųstus per pačtą į Rusiją,

jeigu ta ypata nepaėmė, kuriai piningai siųsti, o paėtorius sako, kad priėmė ir išduoda iš Ru- sijos gautą poperių?

2) Jeigu galima, tai kur su to- kiu poperium reikia kreiptis: ar prie teisėjo, ar prie Rusijos kon- sulio?

3) Ar rengias kas išleisti laik- raštį vardu „Laisva Žmonija“?

4) Ar duodat Tamistos „V. L.“ pigiau del T. M. D. narių, ar ne? Su pagarba,

J. K. Guokas.

1) ir 2). Jeigu Tamstai paėto- rius jau indavė raštėlį (receipt- rospiską) iš rusiškos krasos, tai reiškia, kad piningai buvo per- klaidą išmokėti kokiai kitai ypa- tai. Todėl nusiųskite šitą pačtos raštėlį tam žmogui, kuriam siun- tėtė piningus, o jis iš pačtos at- jėškos. Tokių atsitikimų pasi- taiko. Bet piningai niekad ne- prapuola.

3) Dvi-mėnesinis liet. anarchis- tų laikraštis „Laisvoji Žmonija“ jau antri metai eina Chicagoje (1613 So. Halsted str.) šiemet ža- dėjosi eiti kas mėnuo, bet to dar neteko pamatyti.

4) Tokių išlygų su T. M. D. mėš nepadarėma.

Gerb „V. L.“ Redakcija! Tamstos ar kurie iš skaitytojų bene paaiskintų į mano šiuos už- klausimus:

1) Lietuvos vieversiai (vitu- riukai) parlekia iš-pat pavasario, ir taip linksmai čiulba, bet vidur- vasarij aptyksta, o rudenį visiškai pranyksta. Kur jie lekia žie- mavot, į kokias šalis ir viešpatys- tes?

2) Taipgi pempės (kyviai), garniai (gandrai-gužučiai), gegu- tės, lakštingalai ir kiti vasaros pauksčiai, kur dingsta žiemos lai- ku? (Būdamas dar Lietuvoje girdėjau nuo senųjų, būk garniai (gandrai) lekia į S. V. ir pailsio laiku kelionėje per jūres, sėda ant laivo stiebų, delei poilsio, o laivų sargai gina laivą nuo gar- nių su šautuvais. Ar tiesa?Aš va- žiuodamas ant laivo suvisu nema- čiau jokių garnių! O gal ir „Tita- nica“? garniai nuskandino...)

3) Taipgi kalba, būk kregždės ant žiemos skandinasi į vandenį; rodos galima abejoti, kad pauks- tis ant žiemos prisigirdytų; tai iš- kur galėtų ant pavasario vėl atsī- rasti?

4) Ar yra platesni aprašymai, ir kokioj kalboj, apie pavasario pauksčius?

Su pagarba,

J. A. Grinorius.

Brooklyn, N. Y.

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

(Delei svarbjų techniskų klu- čių, pereitime numerj užduotis buvo neindėtos. Red.)

51. Delko žąsis plaukia?

52. Vienas kalba, du žiūri ir du klauso.

53. Laukas nemieruotas, avelės nesuskaitytos, piemuo raguotas.

54. Plaku, šneku, vis einu vie- nu taku; apskautyjas neblogas, o visgi ir nežmogus. R. Baltrūnas.

ISIRIŠIMAI IS N17.

41. Ožys.

42. Žaibas ir griausmas.

43. Pečius, ugnis, dūmai.

44. Lietus.

45. Griausmas ir žaibas.

Gerai išrišė šias užduotis ir se- kantjs skaitytojai:

A. Klimaitis iš Bridgeport, Conn.: 43, 44 ir 45.

New Yorko žinios.

¶ Naujas latvių laikraštis. Su gegužio mėnesiu New Yorke pasirodė N1 latvių naujo laikra- ščio „Gaisma“, kuris sakosi bū- sias „politikas, sinatnes un lite- raturas schurnals“ (politikos, mokslo ir literatūros žurnalas). Tačiau nuo antro straipsnelio pradėda išguldinėti anarchizmą. Ir toliaus per visą numerį persi- tiesia gijos straipsnelių ir išsita- rimų tokių smurtųjų revoliucioj- nierių, kaip Babef, Blanki, Ma- rat, Danton, Bakunin, Kropot- kin, Prudon ir kiti. Todėl „Gai- sma“ visai nėsislepja, kad būsiąs ynas anarchistas. Jis jau daug „karštesnis“, negu kitas Phila- delphijos latvių mėnesinis „Per- kohns“, kuris iš širdies anar- chistas, bet iš pastovos — dailies mylėtojas.

¶ Užtikrina, kad boteliai „all- right“. Po nelaimės su „Tita- nic“, majoras Gaynor paliepė peržiūrėti, begu gerai yra miesto boteliai (municipal ferry) aprū- pinti. Dabar dokų komisio- nierius Tomkins praneša, kad inspek- cija radusi, jog viskas esą gerai ir jokios baimės nėsą kilnotis miesto boteliais po šią apygardą.

¶ Prezidentų pranašystė. Iš vietinio republikonų ofiso išsi- do šia kokia pranašystė. Vienas iš politikos žinovų dedas galvą, kad didžiausi šiemet kandidatai ant prezidento būsią šie: nuo re- publikonų Taftas, nuo demokra- tų Bryan ir nuo mišinio iš viso- kių partijų (imant ir socialist- tus) — Rooseveltas.

¶ Atvažiuoja Vokietijos laivai. Šią subatą išvažiuo iš Vokietij- jos 3 karlaiviai: „Bremen“, „Stettin“ ir „Moltke“, kuriuos užkvietė majoras Gaynor ir New Yorkan užsukti. Vokiečių es- kadra pirmiaus važiuos į Hamp- ton Road pas amerikonų laivy- ną į vaies, o New Yorkan pri- bus apie 9 berželio ir išbus iki 13.

¶ „Titanico“ aukos. Nuo lai- vo „Titanic“ buvo išgelbėta ke- liolika vaikelių, kurių tėvai pra- žuvo. Juos dabar užlaiko „Rau- donojo Kryžiaus“ ir kitos prieg- laudos New Yorke. Prie tų vai- kelijų jau atsišaukia giminės. Po- rą iš jų šiandėl atsiima francū- zė Narvatil iš Nicos. Jos vyras žuvo, o vaikelius atvežė.

Anandien kokia sena moteriškė rasta bestovint prie White Star linijos ofiso. Esanti vokiečių iš Badeno keliavusi su sūnum į Ca- lifornia. Motiną gelbint, jis irgi norėjęs į valtelę patekt, bet bu- vęs persautas. Dabar senukė be- cento klaidžioja. Buvo kas tēn- ją priglaudęs, bet vargšė išėjo ir prapulė mieste.

¶ Nekino kaip ir nubaust. Į „Special Sessions“ teismą parė- niu akvya byla. Koks tēn salda- nių krautuvėlės savininkas Jos. Martin, tapo apkaltintas, jog pa- sigavęs 4 metų vaikiuką, vardu Antonio Danzie, ir pririšęs su bi- zūnu mušęs. Martin prisipažino kaltu, bet teisinasi, kad vaikai jį erzindavę, mētydavę mėlais ir krautuvėlės langus. Teismas ne-

PRANEŠIMAS.

Siuomi pranešame visuomenei, kad šiomis dienomis važinės mūsų agentas P. Petronis po šias vietas: Niagara Falls, Buffalo, Batavia, Syracuse ir kitas, po New Yorko valstiją organizuodamas TMD. kuopas. Todel galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų“, duoti užsakymus ant knygų ir apgarsinimų ir klausyti patarimų apie siuntimą pinigų ir pirkimą laivakorčių (sifkorčių).

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras

Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagalbinti prie gydymo.

VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuve visokių

Vyrišku Drabužiu

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.

Kaip pavasariu taip ir vasarini.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich

131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠEJO IŠ PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bitunėli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusi. 74. Kaina 15 cent. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtines, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolė lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiškaiki; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir paigina gyvenimą. Tas atstiekiama tik pašvenčiant kasdieną po dešėtką minučių ant gymnastikos. Kningute reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalelis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaka iš kryžuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sušėtuovinta A. Vegelės. Pusi. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neilavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip istoriškos apsakos. Francūzų pakelė apsakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi istoriškų apsakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kniga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ja su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusi. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apsakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimta suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norintis tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tikstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisims sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvių knygynėly.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodys apturet. tikrą kelią in sveikatą Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šlaip pasivažinėjimams. Atsiskaukt ypatiškaai ar per telephoną. Ofisas atdaras diena ir naktį. 227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKOMS DRAUGYSTEMS, KUOPOMS IR ŠLAIP VISIEMS ZINOTINA.

Tik ką išėjo iš spaudos gražus gr. Levo Tolstojaus veikalas „Nuo Degtinės“, dviejų veiksmų komedija, vertė V. K. Rėk. Išleido „Tėvynė“, kaina 10c.

- Kiekvienam reikia turėti ir sekančios kningos: Budas Senovės Lietuvių, 217 pusl. kaina 50c. Lietuviška chrestomatija, 176 psl. 40c. Dieadi ir Gražina, 61 pusl. 25c. Europos Istorija, 319 pusl. 25c. Gipsinis Jotis, 35 pusl. 15c. Jonas iš Kempės ir Šilka, 23 psl. 10c. Konradas Valenrodas, 24 pusl. 15c. Kražių Skerdyne, 77 pusl. 15c. Kun. Aleks. Burba, 29 pusl. 20c. Kellonė į Europą, 52 pusl. 10c. Kuomi žmonės gyvena? 56 pusl. 15c. Naktis Edwardo Youngo, 21 pusl. 10c. Našlaitė (drama), 10c. Petras Žemaitis, 69 pusl. 20c. Padėjimas Lietuvių tautos (rusų kalba) \$1.00. Dirva, 123 pusl., 1898 m. 75c. Poliškioji Ekonomija, 84 pusl. 25c. Rojus ir Pažanga, 111 pusl. 35c. Girmikas-Pašakarnis, Begėdis, Jonas, 25c. Pražuvo, 16 pusl. 10c. Šitas ir kitokias kningas užsiskant kreipkitės žemiaus nurodytu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kningiaus virdu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th st., New York City. PASARGA: SLA. nariam viršminėtas kningas parduodame už pusę čienios.

Didžiausias Pasaulyje Teatras Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių. Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svieta“. Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodrome, reiškia būti Romoje ir nematyti poeziaus. Lešia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-jų. Geriausias sėdynės \$1. Augščiau — pigiau.

Bukie Vyrai!

Ruptura, Varicocele, Prapuolė pajiegos, Užtrucintas kraujas

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Bukie Išmin - tingas. Likie Sveikas.

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo! Išbandyta per 30 metų! Be pelio ir vaistų! Išrasta per mane!

Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA!—Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metodą ir pagal ją gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Ofise.

As nedrukuoju jokių ligonių gromatų kadangi atsilankymas į mano Ofisą parodys jums, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulis, kurie tapo išgydyti.

Prisiškų 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Rupturą.

Dr. Alex O'Malley

158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikabēt lietuviškai-lenkiškai.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius Geras darbas. Vidutinįška čienia. G. BENSON, 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vjetoje saltonas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį. No. 2 Cor. Neshitt ir E. EAST PLYMOUTH, PA.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziaul! Nesiduokite apgaudinēt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiumtimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimta tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Išitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reiklenktis. Jūsų patarnavimams yra senas dalyrysis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Juokkis per visus metus!

Užsirašę „TARKA“ nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsiminai, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.

Gražių ėiesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinių šaradų. Pilna karikatūrų, juokingų paveikslų. Tik vienas dol. metams.

Adresas: „TARKA“, P. O. Box 895, New York City

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuve Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkių APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1,000 ratų filmos. Importyru iš visų šalių svieto, speciališka turime padary daug Lietuviškų Ilustracijų dėl Daug, Deklamacijų, Referatų ir Pralokcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba nori užsimatiti Siomai biznin, reikalaujanti pagalbos šaukties prie: American Film Exchange

A. T. Račūnas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3336 W. Bedford.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTAINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Sifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už priemamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokie klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežius.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šikioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiskų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Peršunčiame fotografijas į Lietuvą ir užregistruojam laikškus.

Padarom aktaus rejaltaus dėlėi žemes ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsilimame provomis Europiskomis ir Amerikoniskomis iškoletavojime mokėsičių.

Darom daviernastis, išieskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 metu.

Išėina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tiktietus baliams, popieras laiškamams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIŲ KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėjo iš po spaudos, kaip svietičkas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyrui Ligoniu

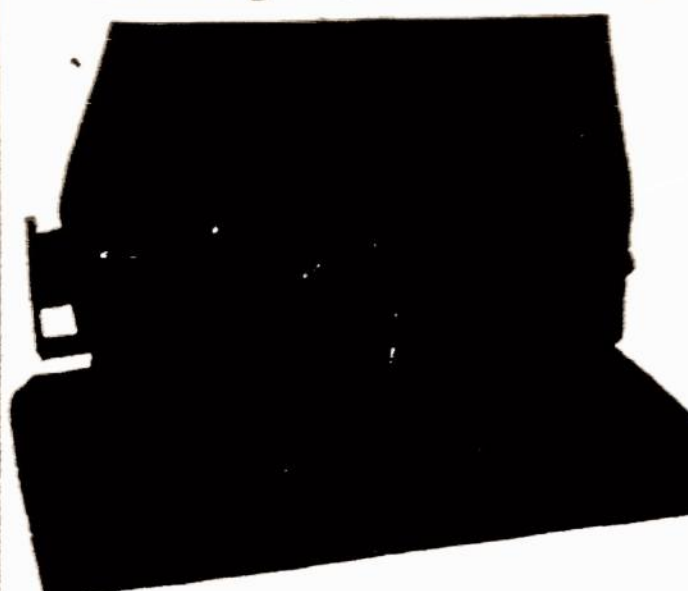
Jeigu sergate kokio vyrišku ligoje, rašikiete ing mus ogausite didelės vertes knygele. Ta knygele pasakis aiški keip kožnas vyras, sergantias nuo kraujo užnodyjima, silpūbes vyriškume, abelman nupulime speku, rthmatizme, organiško ligoje, vyduriu, kepens, inkštū arba pusles lygois, gali lengvai išgydyte namosie. Jeigu asatė nusimine mokiedami pinigings daktarams ir už gidukles, negaudame jokios pagalbos ta, atpatingai dykai gauta knygele del vyrų, jums bus vertesni bagelboi, keip \$100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galeit buti greitai išgydyti. Tukstančiai vyrų atgava sveikato ir vyriškumo per pagalba tos vertingos knygele. Ta knykele ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygele yra gaunama vysai dykai; mas užmokam ir pačtau. Jėkirpkite žemia paduota kupona, ir priauskite mam, o mas kuo greičiaus priaisma jums vysai dykai ta brange knygele.

Siusk ta kupona dykal gautos knygeles šendena. DR. JOS. LISTER & CO., L. 706 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill. Garbingas Daktaras: Meldziu priausti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygele.

Vardas ir pravardė: _____ Pašt.: _____ Status: _____

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 7 dol. Kam reikalinga tanki ai kilmotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali nešti kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesieliams ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesieliams ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofisas atdaras
DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITES REIKALE PAS LIETUVI.

ZMIJECZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sviesto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUJOS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiskirk rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vienaui, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKI.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Suaugiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA KAS UTARNINKĄ IR PĖTNYČIA
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketvirtčio meto 65c.

EURO-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
POJE Prūsiose 15 markių.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
- pas **PETRA A. DRAGELL**.

Skanus alus, gardi ariela, elius, visokis vynas, kviepiant cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitybų ir veselių. Nepamiršk šios atsakančiausios vietos, o busit užgandinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

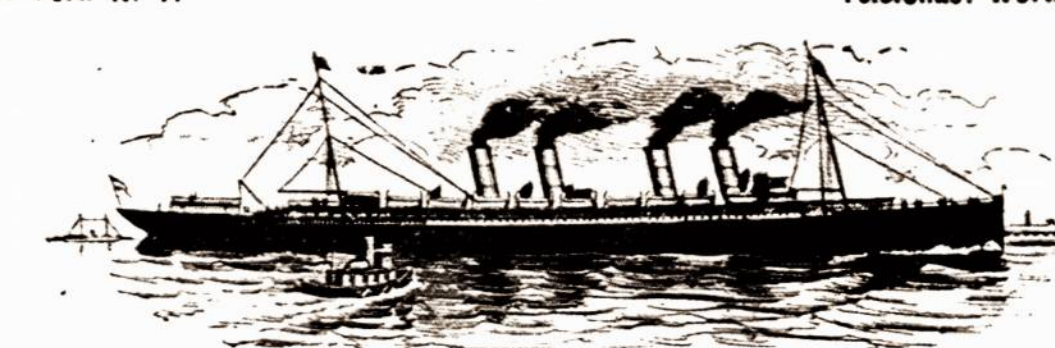
Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsižvelkia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.
\$100,000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kaulėja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus sušaudame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus primate ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šiportus pardodame ant geriausių sąlygų visų linijų ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pasportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Darniamis padarome pigiai ir visas kitas reikalavimus popierius su palindijimu Konsolio. Atjiekojing dalyk atliekame kuo teisingiausiai.

Atidaryta: kas diena iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

MĖNESINIS RASTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prūsiose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMA VALANDA" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Prieš tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
320-522 W. South Al.
MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia
Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių laivų, keleiviai visados bus užgandintais.

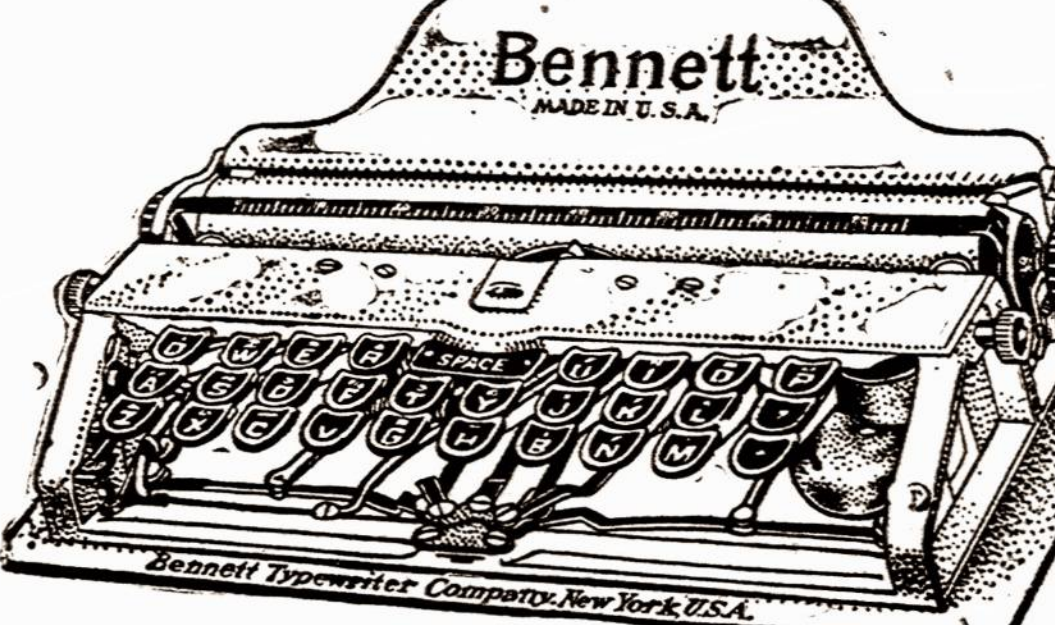
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaulcija \$30,000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavalšina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriojose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kšeniuje. Ji yra neįtikiai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sviesto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUJOS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiskirk rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vienaui, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKI.
Plymouth, Pa.

garsų dirbėjų „Lenkiškų ir Lietuviškų gydytojų“, o persitiktinsi, kad neišskitai veitui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo onto.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant sviesto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kūdikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojų pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdevinuoja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo, Tiesiai į Scranton ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susisėjimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

Telephone 2763 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškų (sisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiau Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Rusizkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persidimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepoją	Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$33	III klasa \$35	Kursk May 4 Lithuania June 1
II " 48	II " 50	Birma May 18 Czar June 15
I " 65	I " 75	

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorg.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Nepamiršk Tautiško Namą!

Erta, daili salė mityboms, vesielioms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, sviežias alus, kviepių cigarai, skanus užkandžiai ir nakvėnė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvania's Universitetą), užsiima vartymu pravy visuose teismuose.

Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

PATENTS

Promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Carvings, Copyrights and Labels registered. TRADE-TAGS, PLACARDS, High-class references, Hand model, sketch or photo. For free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains both mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors.

Address:
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Jau išėjo Labai pageidaujama, naujausia knyga, mokslas apie sveikatą

"DAKTARAS"

ŠITA KNYGA parašyta naujansio mokslo ir išradimo geriausio būdo gydymo, pripildyta tokiu puikiu medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoje "Daktaras".

ŠITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsirūškia, kaip išbrodi ir kaip greitiau, geriau ir kur galima išsilydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptę bei ligas ir teip pat apie moterų teip dang.

ŠITŲ KNYGŲJE "DAKTARAS" dikta aprašo studenting daug paslaptę, apie geriausius suaugimus žembinio gyvenimo ir teip pat kaip ir kada geriausiai apsirūsti ir kaip būti laimingu.

TOJ KNYGŲJE "DAKTARAS" gražiai pamokina kaip jaunas vyrus teip ir moteris, kas būtina kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip seniems teip ir jauniems, žemiotiems ir nevaduoties

KIEKVIENAS SKYRIUS šios knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didelia uktava perskaitys tiems garsiai, kad galės dang visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyveniti.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavalkias iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, padidinant paslaptę. Ji reikalinga kaip sveikoms teip ir sergantiems. Tik perskaidius šią knygą atrasi viską, ko žion negalima parašyti ir dažinoti visą teisybę.

APART KITU SKYRIU sergantiems rodiama skaityti lapie nerų, kraujo, inkstų, reumatizmo, odos, vidurių, nusilpėjimo, brochitais ir limpančias ligas: teip pat apie moterų nevokumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekatas ar kreipis prie gydytojo, reikia būtina perskaityti "DAKTARAS".

ŠITŲ knygųje "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsilydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams jį išleido Philadelphia's M. Klinika, dėlai labo visomėnės, tad kiekvienas jį aptars, kuris tik prisigalios kelias stampus už pristatymo kainas. Apturėsi tuojais, tik visada reikia rašyti adresą teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori būti sveiki—išsilydyti, tad kaip kodžio teip ir raštu (lietuviškai) gali atsiųskiti į šią tikrą Kliniką. Ateinaučius primama šiomis valandoms per Kliniko Daktarų:

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioje nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. vak. nuo 6 iki 8 val.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAL, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kamps Wythe ave.)

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rėpėtinų ir artistiškių išdirbimą

KARUNŲ, SARPŲ, KUKARŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turū už garbę apreiški gudo-tiniems Kunigams ir guodofinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augšias pamėnėtus daigtus PI-GERIAUSIAI, TEISINGIAISIAI ir GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimama išdirbiniais įėjau geriausią praktiką ir dėl to galū viską padirbi pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su gudone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko

Visada kaltaš alus, skani ariela, salus, porteriš, visoki vynai ir kviepiant cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję šie kitar, nepamiršk šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dygs

H. B. ROSENSON,
117-119 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 108 W. Williamsburgh

PRETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažų.